

St.meld. nr. 24

(2007–2008)

Om samarbeidet i Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE) i 2007

Innhold

1	Det politiske samarbeidet	5	4	Beslutning nr. 3/07. Spørsmål som angår forum for sikkerhets-samarbeid	23
2	Freds- og demokratibygging	7		Beslutning nr. 4/07. OSSEs engasjement i Afghanistan	25
2.1	Vest-Balkan	7	5	Beslutning nr. 5/07. Offentlig-private partnerskap mot terrorisme	27
2.2	Ukraina, Moldova og Hviterussland	8		Beslutning nr. 6/07. Sikring av kritisk energiinfrastruktur mot terrorangrep	29
2.3	Sør-Kaukasus	9	6	Beslutning nr. 7/07. Oppfølging av det 15. møtet i forum for økonomiske og miljømessige spørsmål: vannforvaltning	30
2.4	Sentral-Asia	11		Beslutning nr. 8/07. Kamp mot menneskehandel med sikte på utnytting av arbeidskraft	32
3	Samarbeid om demokrati og menneskerettigheter	13	7	Beslutning nr. 9/07. Kamp mot seksuell utnytting av barn på internett	35
3.1	Valgobservasjon og valgstandarder	13		Beslutning nr. 10/07. Toleranse og ikke-diskriminering: fremme av gjensidig respekt og forståelse . .	37
3.2	Menneskehandel og seksuell utnyttelse av barn	13	8	Beslutning nr. 11/07. OSSEs formannskap i årene 2009, 2010 og 2011	40
3.3	Likestilling og sikkerhet	14		Beslutning nr. 12/07. Tid og sted for det neste møtet i OSSEs ministerråd	41
3.4	Toleranse og ikke-diskriminering .	14	9	Ministererklæring	42
4	Økonomisk og miljømessig samarbeid	15	10	Ministererklæring om OSSEs samarbeidspartnere	43
5	Politisk-militært samarbeid	16		Ministererklæring om støtte til FNs globale antiterrorstrategi	45
5.1	Konvensjonell nedrustning	16		Madrid-erklæringen om miljø og sikkerhet	48
5.2	Avtalen om åpne luftrom	17	11	Utenriksminister Jonas Gahr Støres innlegg på det 15. møtet i OSSEs ministerråd, Madrid, 29. november 2007	50
5.3	Bekjempelse av internasjonal terrorisme	17			
5.4	Sikkerhetssektorreform. Politireform og -utdanning	17	12		
5.5	Bekjempelse av organisert kriminalitet	17	13		
5.6	Grensesikkerhet.	17			
6	Partnersamarbeid	19	14		
Vedlegg			15		
1	Organisasjonskart: OSSE og dets institusjoner	20	16		
2	Beslutning nr. 1/07. Forlengelse av mandatet til OSSE-representanten for frie medier	21	18		
3	Beslutning nr. 2/07. Oppnevning av OSSEs høykommissær for nasjonale minoriteter	22			

St.meld. nr. 24

(2007–2008)

Om samarbeidet i Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE) i 2007

*Tilråding fra Utenriksdepartementet av 23. mai 2008,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Det politiske samarbeidet

Med sin brede tilnærming og deltakerkrets er OSSE etter regjeringens syn et viktig redskap for politisk dialog og samarbeid for å forebygge og håndtere konflikter i hele OSSE-området. Regjeringen er derfor opptatt av at OSSEs arbeid for sikkerhet og stabilitet videreføres. OSSE bør fortsatt rette oppmerksomheten mot de utfordringer etniske og regionale konflikter, organisert kriminalitet, handel med mennesker, våpen og narkotika og internasjonal terrorisme utgjør. Regjeringen ser OSSEs brede feltnærvær som organisasjonens fremste styrke.

Varig sikkerhet og stabilitet er etter regjeringens syn uløselig knyttet til respekt for grunnleggende menneskerettigheter, demokratisk styresett og rettsstatens prinsipper, samt økonomisk og sosial utvikling. Regjeringen ser positivt på de drøftinger man har i OSSE når det gjelder miljø, klimaendringer og sikkerhet, samtidig som den vil gå inn for at OSSE konsentrerer arbeidet om organisasjonens kjerneoppgaver. Dette gjelder særlig OSSEs rolle som forum for dialog og samarbeid om sikkerhetspolitiske spørsmål i bred forstand.

Regjeringen er opptatt av å styrke samarbeidet mellom OSSE, FN, EU, Europarådet og NATO og av å se Norges bilaterale engasjement i sammenheng med innsatsen til disse organisasjonene. Norske utenriks- og sikkerhetspolitiske spørsmål må fremmes også i multilaterale fora.

De internasjonale samarbeidsforholdene, særlig mellom Russland og vestlige land, gir seg også utslag i OSSE-samarbeidet. Den langvarige russiske misnøyen med OSSEs arbeid for demokrati, menneskerettigheter og valgobservasjon kom således tydelig til uttrykk i 2007. Dette fikk i første rekke følger for Russlands samarbeid med OSSEs kontor for demokratiske institusjoner og menneskelige rettigheter (ODIHR), men har også gitt seg utslag i en rekke russiske forslag som tar sikte på å legge OSSEs arbeid innenfor den menneskelige dimensjon inn under deltakerlandenes kontroll.

Det ble gitt så snevre rammer for invitasjonen til ODIHR om valgobservasjon under Duma-valget i desember 2007 og presidentvalget i februar 2008 at ODIHR ikke ville gjennomføre noen observasjon. Dette har regjeringen beklaget, og Norge vil fortsette å arbeide for ODIHRs fortsatte selvsten-

dighet og uavhengighet som en viktig del av det langsiktige arbeidet for stabilitet og sikkerhet i OSSE-området. Norge vil samtidig fortsatt bidra til større geografisk spredning blant valgobservatorene, mer bruk av russisk som språk i observasjonene og større åpenhet i utvelgelsen av lederne for observasjonssendelagene.

Regjeringen ønsker også at OSSE skal styrke dialogen med det sivile samfunn om sentrale utfordringer for sikkerhet og stabilitet i OSSE-området. Etter regjeringens syn er det sivile samfunn en viktig del av løsningen. Regjeringen vil videre arbeide for å styrke beskyttelsen av menneskerettighetsforvarere.

En sentral oppgave for OSSE er å bidra til en løsning av de gjenværende konfliktene i Sør-Kaukasus og i Moldova. Det har ikke vært noen fremgang å spore i dette arbeidet i 2007 og utsiktene for gjennombrudd i 2008 er små. Det finske formannskapet legger stor vekt på dette arbeidet, og vil gjennom besøk til alle konfliktområder og dialog med partene forsøke å skape bevegelse både i Moldova (Transnistria), Georgia (Abkhasia og Sør-Ossetia) og i Nagorno-Karabakh.

Regjeringen legger stor vekt på OSSEs rolle som forum for å håndtere og forebygge konflikter, og vil støtte formannskapets bestrebelser på å skape fremgang. Samtidig vil vi gjennom bilateral bistand fortsatt støtte tiltak som bidrar til fredsbygging og tillit mellom partene. Samarbeidet med norske frivillige organisasjoner, FN-organer, Europarådet, Høykommissæren for nasjonale minoriteter (HCNM) og sendelagene vil være viktig.

Etter regjeringens syn har OSSE gjennom sitt omfattende feltnærvær et fortrinn når det gjelder beskyttelse av menneskerettigheter og minoritetenes rettigheter. OSSEs høykommissær for nasjonale minoriteter (HCNM) spiller også en meget viktig rolle i dette arbeidet. Regjeringen vil fortsatt bidra betydelig til HCNMs arbeid.

Utviklingen i Kosovo og OSSEs fremtidig rolle og oppgaver har stått sentralt de siste månedene. Etter regjeringens syn vil det være behov for internasjonal tilstedeværelse i Kosovo i lang tid fremover blant annet for å sikre at minoritetenes rettigheter blir ivaretatt. Det er uklart hvor lenge OSSE-sendelaget vil kunne opprettholde sitt nåværende mandat da dette krever enighet blant deltakerlandene. Regjeringen vil arbeide for et fortsatt OSSE-nærvær i Kosovo med et robust mandat på de områder som EU ikke vil dekke gjennom sin politiske og justisoperasjon EULEX.

Regjeringen ønsker at OSSEs omfattende arbeid i Serbia videreføres, og ser klart behov for et fortsatt robust engasjement i Bosnia-Hercego-

vina. OSSEs arbeid bør imidlertid på noe sikt kunne sluttføres i de landene på Vest-Balkan som i april 2008 ble invitert til å bli medlemmer av NATO. OSSE bør fortsatt spille en viktig rolle i Øst-Europa (Ukraina, Moldova og Hviterussland) og i Sør-Kaukasus i å rådgi og bistå landene i sitt videre arbeid for langsiktig sikkerhet og stabilitet og demokratiske reformer.

Reform av sikkerhetssektoren er en viktig del av arbeidet for å bygge demokrati og rettsstat. Norge har et bredt engasjement for sikkerhetssektorreform både innenfor rammen av OSSE, FN og bilateralt. OSSE bidrar til politi- og justissektorreform i flere land, og gjør således en viktig innsats på dette området. Regjeringen vil videreføre sin støtte til dette arbeidet. Særlig vil oppfølgingen av utenriksministrenes beslutning fra Madrid om bedre grensekontroll mellom de sentralasiatiske landene og partnerlandet Afghanistan være viktig. I første rekke vil dette gjelde opplæring av afghanske grensevakter og tolltjenestemenn med henblikk på bekjempelse av narkotikahandel, menneskehandel og illegal transport av våpen, samt styrking av grensekontrollen i Tadjikistan. Regjeringen tar sikte på at Norge skal bidra til dette arbeidet.

Landene i Sentralasia har fått økt oppmerksomhet i OSSE de senere årene, og Kasakhstan ble under ministermøtet i Madrid tildelt formannskapet for organisasjonen for 2010. Vedtaket må ses i lys av ønsket om å knytte Kasakhstan og de øvrige sentralasiatiske landene nærmere Europa. Norge støttet landets formannskapskandidatur, men har samtidig understreket at formannskapet forplikter med hensyn til fortsatte demokratiske reformer og respekt for grunnleggende menneskerettigheter. Norge vil bistå Kasakhstan i forberedelsene til formannskapet. I Turkmenistan er det tegn til at landet ønsker større økonomisk og politisk samkvem med omverdenen. Regjeringen ser dette som et interessant utviklingstrekk og vil bidra til en slik utvikling.

For Regjeringen er det viktig at OSSEs hovedprioriteringer og politiske vedtak følges opp med tilstrekkelige ressurser til gjennomføring. Budsjettet må reflektere organisasjonens faktiske behov og sette den i stand til å utføre sitt arbeid på en effektiv måte. Fra norsk side er det viktig at feltarbeidet blir prioritert. Vi er videre opptatt av å gi tilstrekkelige ressurser til arbeidet med menneskerettigheter, bygging av rettsstaten og valgspørsmål, innsats på politisektoren, håndvåpen og destruksjon av ammunisjon, kampen mot menneskehandel og arbeid for likestilling.

2 Freds- og demokratibygging

OSSE har 19 feltoperasjoner eller såkalte sendelag i 18 av OSSEs 56 deltakerland. Sendelagene arbeider på Vest-Balkan, Sør-Kaukasus, Sentral-Asia og i Ukraina, Hviterussland og Moldova.

2.1 Vest-Balkan

Det er viktig at OSSE fortsatt har et sterkt fokus og nærvær på Vest-Balkan. Det er her organisasjonen har sin mest markante tilstedeværelse med tydelige resultater. Arbeidet er innrettet mot demokrati- og institusjonsbygging, flyktningeretur- og gjenoppbygging, overvåkning av og hjelp til gjennomføring av demokratiske valg, utvikling av massemedier, fremme av rettsstaten og menneskerettigheter og støtte til forsoning mellom befolkningsgrupper. OSSE samarbeider tett med FN, EU og NATO om disse spørsmålene. Innsatsen er høyt verdsatt av vertslandene, som erkjenner at OSSE gjennom støtte til reformer bidrar til landenes arbeid for euroatlantisk integrasjon.

De siste årene har det vært en viss nedtrapping av sendelagenes aktiviteter etter hvert som nasjonale myndigheter og lokale aktører har vært i stand til å overta ansvaret. Samtidig har EU trappet opp sitt arbeid. Sendelagene samarbeider i alle land nært med EUs representasjon og med Europarådet. NATOs beslutning på toppmøtet i Bucuresti om å invitere Albania, Kroatia og Makedonia inn i alliansen – sistnevnte med forutsetning av at navnespørsmålet blir løst – er et tydelig uttrykk for den fremgang som har funnet sted.

OSSE har fortsatt sitt største feltnærvær i *Kosovo* der organisasjonen bidrar til demokratisering, institusjonsbygging, utvikling av det sivile samfunn, justissektorreform, politiutdanning og fremme av menneskerettighetene. Det er usikkert hva OSSEs fremtidige oppgaver vil være. I påvente av en endelig avklaring av OSSEs fremtidige rolle arbeider sendelaget videre på basis av månedlige mandater fra OSSEs råd, basert på konsensus fra alle deltakerland. Norge vil arbeide for et fortsatt OSSE-nærvær i Kosovo med et robust mandat på de områder som ikke er EU gjennom sin operasjon på politi- og justisområdet, EULEX, vil dekke.

Utsiktene til euroatlantisk integrasjon er den fremste drivkraft for reformarbeidet i *Bosnia-Hercegovina*. Den politiske situasjonen i landet er fortsatt vanskelig og uoversiktlig. Dette har påvirket sendelagets arbeid, særlig innen vanskelige områder som utdanning og beskyttelse av menneskerettighetene. Skolevesenet er en utfordring fordi det bidrar til å opprettholde etniske skillelinjer. Sendelaget prioriterer derfor arbeidet med å omgjøre skolevesenet til en forenende kraft i det splittede bosniske samfunnet. Fremdriften har imidlertid vært liten.

Sendelaget bistår også i oppbyggingen av rettsstaten med vekt på domstolene. Rettsforfølgelse av krigsforbrytere er svært viktig for det nasjonale forsoningsarbeidet. Sendelaget har derfor overvåket domstolene for å vurdere om de overholder det tekniske detaljnivået som Det internasjonale straffetribunalet for Jugoslavia (ICTY) krever. Overvåkning av krigsforbrytersaker overført fra ICTY inngår også i sendelagets mandat. Arbeidet finansieres gjennom frivillige midler fra OSSEs deltakerland. Norge ser dette som et viktig bidrag til forsoningsarbeidet og bidro i 2007 økonomisk til dette arbeidet.

Retur av flyktninger og internflyktninger har likeledes høy prioritet hos sendelaget. Spørsmålet om eiendomsrett og tilbakeføring av privat eiendom er et viktig ledd i gjenoppbyggingen av det bosniske samfunnet og en forutsetning for flyktingers mulighet til å skape seg et liv. Arbeidet er imidlertid vanskelig og møter ofte institusjonelle og politiske barrierer.

Forventningene om euroatlantisk integrasjon er en drivkraft for reformarbeidet i *Serbia*, selv om den serbiske holdningen er ambivalent som følge av Kosovo-spørsmålet. Sendelagets hovedoppgave er å støtte reformarbeidet, herunder fremme av minoritets- og menneskerettigheter, bekjempelse av korrupsjon og organisert kriminalitet, samt kapasitetsbygging av domstolene slik at de kan gjennomføre krigsforbrytersaker i henhold til internasjonale standarder.

Norge har hatt sendelagslederen siden 2006, og yter betydelig støtte til OSSEs aktiviteter i tillegg til omfattende bilaterale programmer. Det vil

være særlig viktig å videreføre denne støtten i lys av Kosovos uavhengighet.

Sendelaget har vært sentral i etableringen av en krigsforbryterdomstol, og har siden 2003 overvåket krigsforbrytersaker ført i nasjonale domstoler. Sendelaget overvåker også saker som er overført fra ICTY og har støttet krigsforbyteroppkjøret gjennom regionale konferanser med deltakelse fra påtalemyndighet, forsvarsadvokater og dommere. Dette har blant annet skapt bedre flyt i fangeoverføringer og bevismateriale, og bedre beskyttelse av vitner.

Sendelaget støtter videre reform og utdanning innen rettsvesenet, herunder bekjempelse av organisert kriminalitet og korrupsjon. Sendelaget har det samordnende ansvaret for politireform og tilbyr støtte til myndighetene på dette området. Reform av politiet har også stått svært sentralt i arbeidet for å bedre forholdet mellom de etniske gruppene og bidra til stabilitet i landet. Norge har særlig prioritert dette arbeidet blant annet gjennom flere norske eksperter i sendelaget.

Serbia er det største flyktninglandet i Europa. Sendelaget samarbeider tett med sendelagene i Bosnia-Hercegovina og Kroatia, samt med FNs høykommissær for flyktninger og EU-kommisjonen i å finne en løsning på det omfattende flyktningproblemet i regionen.

Av de land på Vest-Balkan hvor OSSE har sendelag, er Kroatia kommet lengst i sin demokratiske og institusjonelle utvikling. Sendelaget har i 2007 fokusert på spørsmål som berører nasjonale minoriteter, blant annet gjennom å fremme retur av flyktninger og minoritetenes rettigheter. Støtte til reform av rettsvesenet og politiet samt forsøringsarbeid i de krigsutsatte områdene har vært andre viktige arbeidsfelt.

I løpet av de siste årene har Kroatia gjort store fremskritt innen lovgivningsfeltet, som på en rekke områder er revidert for å tilfredsstille internasjonale normer. Sendelaget avsluttet i 2007 sitt arbeid med politireform, mediefrihet og utvikling av det sivile samfunn, og vil nå utelukkende overvåke krigsforbrytersaker og bidra til flyktningretur. Fremgang på disse områdene er nødvendig for kroatisk EU-medlemskap. Regjeringen ønsker å bidra til å opprettholde OSSE-nærværet i sin nye form inntil man også på disse områdene har nådd de ønskede resultater.

Sendelaget i *Makedonia* arbeider med utvikling av rettsstaten, sikkerhetssektorreform og valgloven. Sendelaget har bidratt til kompetanseutvikling for mer enn tusen kommunale tjenestemenn og har bistått i overføringen av mer makt til lokale myndigheter. Det gjenstår fortsatt en del arbeid

innen reform av rettsvesenet med sikte på større uavhengighet og kamp mot korrupsjon og organisert kriminalitet. Sendelaget arbeider også med integrering av minoritetsgruppene i det makedonske samfunnet.

En videreføring av reformarbeidet er viktig for Makedonias ønske om medlemskap i EU. Videre arbeider sendelaget med politireform der formålet er at politistyrken skal gjenspeile landets befolkning. Sendelaget har i 2007 fortsatt sitt arbeid ved politiakademiet, blant annet ved utdanning av politiinstruktører. Norge har sekondert to polititjenestemenn til dette arbeidet.

Sendelagets viktigste oppgave i *Albania* er å støtte demokratisering, fremme av rettsstatens prinsipper og respekt for menneskerettighetene. Sendelaget har også bidratt til eiendomsreform, regional administrativ reform, kapasitetsbygging for parlamentet, bekjempelse av menneskehandel og korrupsjon, medieutvikling, utvikling av det sivile samfunn, bistand innen politiarbeid og utdanning av grensepoliti.

Flere valg er gjennomført de seneste årene. Ved samtlige valg har det vært betydelige politiske og administrative problemer, senest ved lokalvalget i februar 2007. ODIHR uttalte at valget ikke oppfylte internasjonale standarder for gjennomføring av valg. Sendelaget har derfor i 2007 fortsatt sitt bidrag til nødvendig reform av valglovgivningen og valgtekniske reformer frem mot parlamentsvalget i 2009. Sendelaget har samarbeidet aktivt med albanske myndigheter i dette arbeidet. Liten fremdrift er imidlertid registrert ved utgangen av 2007.

Sendelaget i *Montenegro* ble opprettet etter at landet gikk ut av unionen med Serbia i juni 2006. Sendelaget støtter myndighetenes reformarbeid i samarbeid med det sivile samfunn. Sendelaget bidrar til reform av lovgivning og institusjonsbygging for å bekjempe organisert kriminalitet og korrupsjon, politireform og støtte til frie media. Sendelaget arbeider også med miljøvern og økonomisk utvikling. Sendelaget samarbeider tett med Europarådet om å øke det regionale samarbeidet, bistå i utviklingen av ny lovgivning og å høyne respekten for menneskerettighetene og minoritetenes rettigheter.

2.2 Ukraina, Moldova og Hviterussland

Ukrainas regjering har medlemsskap i NATO og EU som uttrykte mål. NATOs vedtak på toppmøtet i Bucuresti om at Ukraina i fremtiden vil bli medlem av NATO var derfor viktig for den ukrainske

regjeringen. Ukraina har med støtte av GUAM-landene (Georgia, Ukraina, Aserbajdsjan og Moldova) lansert sitt kandidatur til OSSE-formannskapet i 2013.

OSSEs prosjektkontor i Ukraina samarbeider tett med myndighetene om å videreutvikle demokratiet basert på rettsstatens prinsipper. Sendelaget har i 2007 videreført sitt arbeid med omskoleing av tidligere militære og bistår med å ødelegge store mengder overflødig og miljøfarlig rakettdrivstoff. Dette er et omfattende prosjekt med en total kostnadsramme på minst 10 mill. Euro som støttes blant annet av Norge. I forkant av det ekstraordinære parlamentsvalget i september 2007 bidro Norge til valgforberedelser i regi av OSSE. Regjeringen vil i 2008 øke støtten til demokratibygging, forsvars- og sikkerhetssektorreform, utdanning og forskning samt næringsutvikling.

Moldova har medlemskap i EU som sin utenrikspolitiske hovedmålsetting, og EU har over de siste årene trappet opp støtten til landet som en del av nabolandspolitikken. Landet preges av stor fattigdom og stor arbeidsutvandring til Europa. Videre utgjør den uløste konflikten med utbryterrepublikken Transnistria en alvorlig hindring for landets utvikling.

Konflikten i Transnistria er også viktig for CFE-avtalen. Russland forpliktet seg under OSSE-toppmøtet i Istanbul i 1999 til å trekke gjenværende styrker og materiell ut av Transnistria (og Georgia) som et ledd i gjennomføringen av den tilpassede CFE-avtalen. Uttrekningen av materiell fra Transnistria stanset opp i mars 2004 og er fortsatt ikke fullført.

Moldovske myndigheter gjennomfører et omfattende politisk og økonomisk reformprogram, og samarbeider tett også med OSSE. Sendelagets hovedoppgave er å bidra til en løsning på konflikten i Transnistria. Det har ikke vært fremgang i fredssamtalene siden 2006. Til tross for dette, fant det i siste halvdel av 2007 sted uformelle kontakter mellom partene, noe som gir grunnlag for forsiktig optimisme.

Sendelaget har i 2007 arbeidet videre for å sikre like utdanningsrettigheter og overvåket individuelle menneskerettighetssaker. Sendelaget har også økt sitt arbeid med godt styresett og har styrket samarbeidet med ODIHR til støtte for demokratiske reformer i Moldova. ODIHR observerte og avdekket en rekke mangler under gjennomføringen av lokalvalget i 2007. Fra norsk side yter vi et substansielt bidrag til OSSEs og EUs arbeid med demokratisering gjennom bidrag til justissektorreform.

I *Hviterussland* videreføres et autoritært styresett og MR-situasjonen er svært kritikkverdig. Forholdet til Russland har forverret seg etter de russiske prisøkningene på energi i 2007. Hviterussiske myndigheter forsøker nå å orientere seg mer mot Europa, men uten å vise en klar vilje til å bedre menneskerettighetene i landet. Norge har sammen med andre deltakerland ved flere anledninger rettet skarp kritikk mot myndighetene ved å kritisere brudd på menneskerettighetene og undertrykking av opposisjonen i Hviterussland.

Sendelaget i Minsk arbeider under meget vanskelige forhold, og all aktivitet kontrolleres av myndighetene. Sendelaget er likevel viktig for å oppmuntre det sivile samfunn, støtte den demokratiske bevegelsen og overvåke og rapportere om menneskerettighetsbrudd.

Regjeringen utarbeidet i 2007 en strategi som innebærer en bred norsk tilnærming til arbeidet med å fremme demokratisering og respekt for menneskerettighetene i Hviterussland. Innsatsen retter seg i første rekke mot det sivile samfunn og de demokratiske kreftene i landet. Strategien følges opp både gjennom styrkede kontakter med ulike miljøer i Hviterussland, gjennom økt støtte til arbeidet med landet i OSSE, FN, Europarådet og Nordisk Ministerråd, og gjennom en betydelig økning i bistanden til tiltak som direkte eller indirekte styrker det sivile samfunn.

Sammen med OSSE og UNDP har Norge også engasjert seg i et prosjekt som tar sikte på å sikre forsvarlig lagring og håndtering av håndvåpen og tilhørende ammunisjon. Flere vestlige land bidrar til prosjektet.

2.3 Sør-Kaukasus

Stabiliteten i Sør-Kaukasus trues av flere uløste konflikter og regionale spenninger. Sendelagene arbeider i hovedsak med konfliktforebygging, demokratiutvikling og økonomiske og miljømessige spørsmål. Feltarbeidet til OSSE i Sør-Kaukasus er etter regjeringens syn svært viktig både for å støtte og oppmuntre landenes myndigheter til fortsatt reformarbeid og for å bidra til utviklingen av det sivile samfunn i regionen.

Konflikten mellom Aserbajdsjan og Armenia om *Nagorno-Karabakh* er svært vanskelig. Folkerettslig er Nagorno-Karabakh en del av Aserbajdsjan, men er sammen med en såkalt «sikkerhetssone» mellom Nagorno-Karabakh og Armenia okkupert av Armenia. Okkupasjonen fordømmes av store deler av det internasjonale samfunn.

Fredsforhandlingene mellom Armenia og Aserbajdsjan finner sted i den såkalte «Minsk-gruppen», ledet av USA, Russland og Frankrike. OSSE bistår Minsk-gruppens medformenn i forhandlingsprosessen, rapporterer om situasjonen og kommer med forslag til hvordan det internasjonale samfunnet kan bidra til en fredsløsning. Det er imidlertid vanskelig å se at konflikten vil kunne bli løst på kort sikt som følge av manglende vilje til kompromiss hos partene. Fra norsk side vil vi fortsette å bidra til OSSEs arbeid og oppmuntre begge parter til å finne en fredelig løsning på konflikten.

For *Armenia* innebærer okkupasjonen av Nagorno-Karabakh at landet isoleres regionalt. Grensene mot Aserbajdsjan og Tyrkia er stengt, og Armenia holdes utenfor flere regionale samarbeidsprosjekter innenfor petroleums- og transportsektoren. Armenia står også overfor store utfordringer når det gjelder å utvikle sitt demokrati.

OSSE-sendelaget arbeider særlig med reform av justissektoren, herunder kriminalomsorgen, rettsapparatet og politiet. Norge har bidratt til et pilotprosjekt innenfor politireformarbeidet. Det legges stor vekt på opplæring av advokater og påtalemyndighet. Armenia har også stort behov for bistand til å håndtere miljøutfordringer, og sendelaget bidrar derfor til destruering av store mengder overflødig og svært miljøfarlig rakettdrivstoff. Armenia inviterte ODIHR til å overvåke parlamentsvalget i mai 2007 og presidentvalget i februar 2008. Norge deltok i denne valgobservasjonen.

Utviklingen i *Aserbajdsjan* preges av landets økende betydning som produsent av olje og gass. Samtidig står Aserbajdsjan overfor en rekke utfordringer i utviklingen av et demokratisk samfunn. Flere journalister sitter fengslet, forsamlingsfriheten er begrenset og det er stadig press mot medier og frivillige organisasjoner.

Sendelaget arbeider særlig med godt styresett på sentralt og lokalt nivå samt med politireform og kampen mot korrupsjon. Sendelaget har også et omfattende program på miljøsektoren som Norge støtter gjennom sekondering av en norsk ekspert. Her er et program for destruksjon av rakettdrivstoff viktig. Regjeringen vil i 2008 fortsatt støtte opp om OSSEs arbeid i Aserbajdsjan, med særlig vekt på justissektorreform og mediefrihet. Sendelagets og ODIHRs arbeid frem mot presidentvalget høsten 2008 vil være viktig, og fra norsk side støtter vi blant annet et journalistopplæringsprogram.

Georgias fremste utenriks- og sikkerhetsspolitiske målsetting er medlemskap i NATO. Et viktig skritt ble tatt da NATO under toppmøtet i Bucuresti vedtok at landets fremtid ligger i NATO. Georgias hovedutfordring er i så måte de uløste

konfliktene i Sør-Ossetia og Abkhasia og det tidvis krisepregede forholdet til Russland som følge av dette. I Abkhasia er i tillegg store deler av den georgiske befolkningen fordrevet.

Russland har nylig besluttet å styrke forbindelsene med utbrytterrepublikkene Abkhasia og Sør-Ossetia. Georgiske myndigheter har reagert meget sterkt på dette, og den russiske beslutningen er fordømt fra vestlig hold. Situasjonen følges nøye av det internasjonale samfunn, og regjeringen er opptatt av at alle konflikter løses med fredelige midler, og har oppfordret alle parter til å utvise tilbakeholdenhet.

Konflikten i Abkhasia håndteres av FN, mens OSSE har mandat til å bidra til en fredelig løsning på konflikten i Sør-Ossetia. Dette er sendelagets hovedprioritet i Georgia. Sendelaget driver et økonomisk rehabiliteringsprosjekt for å bidra til forsoning og tillitsbygging mellom partene. Sendelaget overvåker også situasjonen. Georgia ønsker at OSSE skal styrke sin rolle i konflikten med Sør-Ossetia blant annet gjennom en utvidelse av mandatområdet for OSSEs observatører i konfliktsonen og økning av antallet observatører. Forslaget har støtte blant de fleste deltakerland i OSSE, men imøtegås av Russland.

I tillegg til utfordringene som følge av uløste konflikter, står Georgia overfor store oppgaver når det gjelder utvikling av et demokratisk samfunn. Landet har behov for reformer på en rekke områder, herunder av retts- og politivesenet, samt for styrking av den administrative kapasitet. Sendelaget bidrar i tillegg til konfliktløsning og tillitskappende tiltak også til fremme av menneskerettighetene, demokratisering, politireform og grensekontroll. Sendelaget arbeider også med økonomiske og miljømessige spørsmål. Norge støtter aktivt dette arbeidet.

Georgia er også viktig for CFE-avtalen som følge av de forpliktelsene Russland påtok seg i under OSSE-toppmøtet i Istanbul i 1999 om uttrekking av styrker og materiell. Russland har nå trukket ut sine militære styrker fra militærbasen i Akhalkalaki og fjernet militært utstyr fra basen i Batumi. Fortsatt gjenstår noe personell i Batumi, og Russland er dermed nær ved å oppfylle Istanbulforpliktelsene.

2.4 Sentral-Asia

De fem landene i Sentral-Asia står overfor store økonomiske og sosiale utfordringer i tillegg til trusler fra internasjonal terrorisme, narkotikatrafikk og andre former for organisert kriminalitet.

Svake demokratiske strukturer, liten administrativ kapasitet og utbredt korrupsjon, samt svakt regionalt samarbeid om blant annet miljø- og vannforvaltning er andre utfordringer. Landene er samtidig strategisk viktige og innehar betydelige energiresurser.

En viktig målsetting for OSSE i regionen er å bidra til regional dialog og samarbeid, samt demokratisering og fokus på miljømessige prosjekter. I OSSE har regionen også fått økt oppmerksomhet som følge av naboskapet til Afghanistan. Det var derfor et viktig gjennombrudd at OSSEs utenriksmøte i Madrid besluttet at OSSE skal bidra til økt grensesikkerhet i regionen og til sikkerhetssektorreform i Afghanistan. Videre er det et positivt skritt at Kasakhstan er tildelt OSSE-formannskapet i 2010. Det er også av stor betydning at regionen har en viktig rolle i arbeidet for økt energisikkerhet i Europa.

Den norske regionale innsatsen i Sentral-Asia er rettet mot godt styresett herunder innenfor ressursforvaltning og utdanning, demokratibygging og sikkerhetssektorreform, miljøtiltak, samt fattigdomsbekjempelse.

Kasakhstan er det ledende landet i regionen, og det landet som har vist klareste vilje til å engasjere seg i OSSE. Kasakhstan var meget godt fornøyd med beslutningen i Madrid om å gi landet formannskapet i 2010. Kasakhstan blir med dette det første SUS-landet som leder OSSE.

Blant annet med tanke på å kvalifisere seg for formannskapet, men også som ledd i sin økonomiske og sosiale utvikling, har Kasakhstan gjennom de siste årene gjennomført en rekke demokratiske, økonomiske og sosiale reformer. OSSE-sendelaget har ytt et betydelig bidrag til dette arbeidet, blant annet gjennom rådgivning om lov-reformer, og gjennom dialog med myndigheter og det sivile samfunn. Reformarbeidet har blant annet resultert i ny valglov, ny lovgivning når det gjelder mediefrihet, frivillige organisasjoner og for-samlingsrett.

Parlamentsvalget i august 2007 ble overvåket av ODIHR som kunne vise til visse fremskritt i prosessen frem mot valget, men som samtidig pekte på at enkelte sider ved avstemningen ikke tilfreds-stilte OSSE-standarter. Særlig gjaldt dette elementer i det juridiske rammeverket og optellingen av stemmer. Det ble videre av mange sett på som uheldig at valgloven før valget ble endret slik at sit-tende president Nasarbajev kan stille til valg og regjere livet ut, og at valget resulterte i at presiden-tens parti er enerådende i parlamentet. Kasakh-stanske myndigheter erklærte etter valget at de vil samarbeide med ODIHR i det videre reformarbei-

det, herunder om utbedringer av valgloven og økt dialog med opposisjonen.

Sendelaget har også arbeidet med justissektorreform, beskyttelse av religiøse minoriteter, like-stilling og kampen mot menneskehandel. Sendela-get har også bidratt til styrket grenseforvaltning og –sikkerhet samt kampen mot terrorisme. Videre arbeider sendelaget med økonomiske og miljø-messige spørsmål og da særlig grensekryssende vannforvaltning

For Norge vil Kasakhstan fortsatt være den vik-tigste samarbeidspartner i Sentralasia, og regjer-ingen vil fortsette å bidra til et tettere samarbeid mel-lom Kasakhstan og vestlige strukturer. De siste årene har Norge støttet sendelagets arbeid for å fremme mediefriheten gjennom et senter som støt-ter journalister og media med uavhengig juridisk ekspertise. Demokratisering og bedret styresett, samt kompetanseheving innen energi- og miljøsek-toren, vil fortsatt være prioriterte områder fra norsk side. I tillegg vil vi bistå i forberedelsene til OSSE-formannskapet gjennom et opplæringspro-gram i Norge.

Kirgisistan er det minst autoritære landet i Sen-tralasia, men det er fortsatt politisk ustabilt etter tulipanrevolusjonen i 2005. Landet er fattig og pre-get av manglende investeringer i infrastruktur, utdanning og sosiale tjenester. Utviklingen hem-mes av utbredt korrupsjon. Dette bidrar til mis-nøye og en tiltakende islamisering i Ferghana-dalen i sør.

Kirgisistan har store naturressurser (vannkraft og mineraler), og ønsker å balansere sitt nære for-hold til Russland med tilsvarende gode forbindel-ser til andre land. Parlamentsvalget i desember 2007 gikk relativt rolig for seg, og ble observert av ODIHR som konkluderte med at det i store trekk ikke oppfylte OSSE-standarter. Sendelaget har støttet den konstitusjonelle reformprosessen som førte til ny grunnlov og utskrivning av nyvalg til parlamentet. Videre har sendelaget arbeidet med politireform, støtte til OSSE-akademiet og utviklin-gen av frie media. Sendelaget bidrar også til fremme av menneskerettighetene, godt styresett, økologisk utvikling, likestilling og kampen mot menneskehandel.

Norge har støttet et prosjektsamarbeid mellom OSSE-akademiet og NUPI, samt prosjekter i regi av OSSEs høykommissær for nasjonale minorite-ter (HCNM). Norge tar i 2008 sikte på å videreføre bistand på utdannings-, minoritets- og miljøområ-det, herunder økoturisme og vannforvaltning.

Tadsjikistan er blant verdens aller fattigste land og situasjonen i landet er skjør. Landet er spesielt utsatt for grenseoverskridende kriminalitet som

følge av en lang grense mot Afghanistan, og preget av utbredt korrupsjon. Samtidig er det nettopp naboskapet til Afghanistan som gjør at fokus på Tadjikistan har økt i OSSE.

I 2007 intensiverte sendelaget dialogen med myndighetene og det sivile samfunn om sikkerhet, demokratisering, utvikling av frie media og likestilling, økonomisk utvikling og miljøspørsmål. Tadjikistan ønsker at sendelaget skal omgjøres til prosjektkontor og ikke drive politisk rapportering. Imidlertid ser de fleste andre deltakerland i OSSE fortsatt behovet for et sendelag i landet. Som et kompromiss er sendelagets mandat forlenget med seks måneder til ut juni 2008.

Forholdet til Afghanistan og de utfordringene dette naboskapet medfører er avgjørende for sikkerheten og stabiliteten i Tadjikistan. En av de dominerende folkegruppene i Nord-Afghanistan er tadjikere, og landet har derfor stor interesse i stabiliseringen på den andre siden av grensen.

Norsk innsats i Tadjikistan er rettet mot godt styresett, styrket grensesikkerhet og bekjempelse av organisert kriminalitet. Norge støtter videre sendelagets arbeid i kampen mot ulovlig håndvåpen og har i flere år hatt eksperter sekondert for å lede arbeidet med destruksjon og sikring av konvensjonell ammunisjon. Prosjektet ventes fullført i 2008. Norge støtter både IOMs og OSSEs arbeid for styrket grensesikkerhet og har vist til behovet for at all innsats på dette området er godt koordinert.

Det nye politiske lederskapet i *Turkmenistan* har igangsatt forsiktige reformtiltak innen utdanning, helse, økonomi og jordbruk. En rekke land er svært interessert i å styrke samarbeidet med Turkmenistan i første rekke som følge av landets

store gassressurser. Den forsiktige åpningen for internasjonalt samarbeid er derfor tatt godt i mot.

Sendelaget fokuserte i 2007 på valgrelaterte spørsmål og opplæring i internasjonal lovgivning om menneskerettigheter, styrking av grensesikkerheten og økt samarbeid med høyere utdanningsinstitusjoner. ODIHR ble invitert til å overvåke presidentvalget i februar 2007 og gjennomførte en begrenset valgobservasjon for å samle inn informasjon om valget og identifisere mulige områder for fremtidig samarbeid. Regjeringen vil bidra til dette samarbeidet gjennom støtte til enkelte prosjekter.

I *Usbekistan* står demokratiske rettigheter, rettsstaten og ytringsfriheten svakt, og landet har vært delvis isolert fra vestlig samarbeid siden hendelsen i Andijan i 2005. En vanskelig økonomisk situasjon og et autoritært styresett har bidratt til fremveksten av radikal islam særlig i Ferghana-dalen. Usbekiske myndigheter viser imidlertid tegn til ønske om samarbeid med Europa og USA.

I november 2007 opphevet EU og Norge visumsanksjonene mot landet i en prøveperiode på seks måneder. USA har startet en forsiktig gjenopptakelse av kontaktene. Det var et positivt tegn at Usbekistan i desember 2007 inviterte OSSE til å observere presidentvalget. ODIHR, som foretok en begrenset observasjon av valget, konkluderte med at valget generelt ikke ble gjennomført i henhold til landets forpliktelser til demokratiske valg.

Sendelaget har i 2007 fokusert på støtte til demokratiske initiativer og lovarbeid, og har tatt initiativ til å bedre politiopplæringen i landet. Også kampen mot terrorisme har stått sentralt. Videre har sendelaget bidratt til reform av landbrukssektoren og miljøopplæring i skolene.

3 Samarbeid om demokrati og menneskerettigheter

OSSEs arbeid for beskyttelse av menneskerettighetene, utvikling av demokrati og styrking av rettsstatsprinsippene er viktige bidrag til langsiktig stabilitet. I dette arbeidet står ODIHR (Office for Democratic Institutions and Human Rights) og sendelagene helt sentralt.

Det er en økende uenighet i OSSE om grunnlaget for organisasjonens arbeid med menneskerettigheter og demokrati. Den erfaring og praksis ODIHR gjennom en rekke år har opparbeidet seg utfordres av flere deltakerland. Regjeringen ser det som særlig viktig at ODIHRs selvstendige rolle bevares, og at OSSE styrker samarbeidet med andre internasjonale organisasjoner, i første rekke Europarådet, på dette området.

Samspillet med representanter for det sivile samfunn har vært en bærebjelke i OSSE-samarbeidet. Regjeringen ser det som svært viktig at frivillige organisasjoner fortsatt kan delta i OSSE-samarbeidet. Vi har også vært vitne til en økende tendens til direkte angrep og trusler mot menneskerettighetsforsvarere i OSSE-landene. En rekke frivillige organisasjoner som arbeider med menneskerettigheter har videre opplevd at deres lokaler er blitt ødelagt og at deres medlemmer er blitt forfulgt. Fra norsk side ønsker vi at OSSE skal styrke sitt arbeid for å støtte menneskerettighetsforsvarere.

3.1 Valgobservasjon og valgstandarder

ODIHR utfører et viktig arbeid for å opprettholde høye standarder i OSSE-landene når det gjelder demokrati og gjennomføring av frie og rettfærdige valg. OSSE observerte 11 valg i 2007 i henholdsvis Albania, Armenia, Georgia, Kasakhstan, Kirgisistan, Kroatia, Moldova, Polen, Serbia, Sveits, Ukraina og Usbekistan. ODIHR bidro dessuten med støtte under presidentvalget i Turkmenistan. Norge bidro i 2007 med 8 langtids- og 16 korttidsobservatører og planla deltakelse av så vel langtids- som korttidsobservatører til valgene i Russland.

Det er imidlertid uenighet blant OSSE-landene om hvor stor grad av uavhengighet ODIHR skal ha

i dette arbeidet. Russland og flere SUS-land ser med skepsis på det arbeidet ODIHR utfører og mener at organisasjonen opptrer partisk og med brodd mot SUS-landene. De ønsker at OSSEs arbeid med valg og demokratiske standarder skal baseres på fremforhandlede dokumenter, og at ODIHRs arbeid bør styres av deltakerlandene. Derfor la Russland med støtte fra Armenia, Hviterussland, Kasakhstan, Kirgisistan, Tadsjikistan og Usbekistan, i september 2007 frem et forslag om valgobservasjon hvis hensikt var å svekke ODIHRs uavhengige stilling. Forslaget møtte massiv motstand fra Norge og de andre deltakerlandene under utenriksministermøtet i Madrid.

Parlamentarikerforsamlingen er en viktig del av OSSEs samlede innsats. Dette gjelder særlig innen valgobservasjon. Forholdet mellom forsamlingen og ODIHR har til tider vært konfliktfylt. Det er viktig å styrke samarbeidet mellom parlamentarikerforsamlingen og ODIHR om valgobservasjon for å unngå ulike signaler og vurderinger som kan bidra til å redusere gjennomslagskraften til OSSEs anbefalinger.

Regjeringen mener det er viktig at ODIHRs uavhengige stilling bevares. Samtidig er det viktig at deltakerlandene slutter opp om de standarder og prosedyrer som ODIHR arbeider etter for å sikre at alle land føler seg forpliktet til å samarbeide med kontoret og følge opp relevante anbefalinger. Det var beklagelig at russiske myndigheter ikke la forholdene til rette for at ODIHR kunne observere Duma-valget i desember 2007 og presidentvalget i februar 2008.

3.2 Menneskehandel og seksuell utnyttelse av barn

Menneskehandel er en alvorlig utfordring i OSSE-området. Den mest utbredte formen for menneskehandel er kvinner og barn som blir utnyttet til prostitusjon og andre seksuelle formål. Det er også et økende problem at stadig flere tvinges inn i slave-lignende arbeidsforhold. OSSE samarbeider nært med andre internasjonale organisasjoner og aktører i kampen mot menneskehandel. Utenriksminis-

trene besluttet i Madrid å styrke OSSEs arbeid mot seksuell utnyttelse av barn.

Sendelagene og ODIHR er de viktigste OSSE-aktørene i kampen mot menneskehandel, og dette er en utfordring stadig flere sendelag og vertsland tar alvorlig.

Norge er en pådriver for OSSEs kamp mot menneskehandel basert på regjeringens handlingsplan for en koordinert og samordnet innsats for å stoppe handelen med mennesker og for å sikre ofrene bistand og beskyttelse. Således bidrar Norge til flere prosjekter rettet mot menneskehandel i OSSE-regionen.

3.3 Likestilling og sikkerhet

Likestilling er både et demokrati- og menneskerettighetsspørsmål, samtidig som kvinners deltakelse og erfaringer er viktige i konflikthåndtering og fredsbygging. ODIHR og sendelagene bidrar i dialog med berørte lands myndigheter til å fremme kvinners rettigheter og deltakelse i det offentlige liv. Norge vil sammen med Sverige fortsatt arbeide for å få inn en passus i OSSEs atferdskodeks om nasjonal implementering av FNs sikkerhetsrådsresolusjon 1325. Videre har Norge finansiert en håndbok for likestillingsperspektiver i arbeidet med sikkerhetssektorreform, som stilles til rådighet både for OSSE, FN og andre aktører. Arbeidet med å øke oppmerksomheten om kvinners rolle i fredsbygging vil bli videreført.

3.4 Toleranse og ikke-diskriminering

Det er en del av OSSEs brede tilnærming til sikkerhet å se mangel på toleranse og diskriminering i sammenheng med sikkerhet og stabilitet. Som et ledd i dette arbeidet ble det i 2007 avholdt to konferanser i henholdsvis Bucuresti og Cordoba. Konfe-

ransen i Bucuresti var viet antisemittisme, islamo-fobi og andre former for diskriminering med vekt på spørsmål som lovgivning, utdanning og medienes rolle, mens konferansen i Cordoba handlet om intoleranse og diskriminering mot muslimer. Konferansene samlet relevante myndighetspersoner fra deltakerlandene, og fremmet en rekke konkrete anbefalinger til deltakerlandene.

ODIHR har en viktig rolle i å bistå lokale myndigheter og det sivile samfunn med å bekjempe såkalte hat-motiverte lovbrudd. Dette er bakgrunnen for at ODIHR i de senere år har bygget ut en informasjonsbase som gir oversikt over rasistisk motiverte hendelser i deltakerlandene, som også omfatter nasjonal lovgivning på området og konkrete eksempler på tiltak mot rasisme. ODIHR har også en rekke prosjekter som retter seg mot skolevesenet, herunder utvikling av skolemateriell om Holocaust og andre utslag av rasisme. Det er også utviklet utdanningsprogrammer rettet mot politi- og justisvesenet. Videre må OSSEs arbeid med minoritetsspørsmål gjennom Høykommissæren for nasjonale minoriteter ses i en slik sammenheng.

Norge er opptatt av at OSSEs arbeid med toleransespørsmål skal ses i sammenheng med den flerkulturelle og flerreligiøse dialogen som finner sted i FN og Europarådet.

Stillingen som Høykommissær for nasjonale minoriteter (HCNM) er en viktig og profilert stilling innen OSSE. Høykommissæren har som oppgave å varsle om og eventuelt bidra til å forebygge destabiliserende etniske konflikter i OSSE-området. HCNM er aktiv i Baltikum, Sørøst- og Øst-Europa, Kaukasus og Sentral-Asia. Regjeringen er tilfreds med at Knut Vollebæk i 2007 ble utnevnt til Høykommissær og har stilt prosjektmidler til veie ettersom koblingen mellom stille diplomati og gjennomføring av tillitskapende prosjekter er svært viktig for at HCNM skal oppnå resultater.

4 Økonomisk og miljømessig samarbeid

Arbeidet med økonomiske og miljømessige spørsmål er en del av OSSEs brede tilnærming til konfliktforebyggende arbeid. En hovedoppgave er å identifisere og møte økonomiske og miljømessige trusler mot sikkerheten i OSSE-området.

Regjeringen anser sammenhengen mellom miljø og sikkerhet som viktig, og tror OSSE som dialogforum og møteplass har en viktig funksjon på dette området. Det er i denne sammenheng viktig at OSSE konsentrerer seg om de områdene der organisasjonens arbeid har en merverdi. Søkelyset bør derfor fortsatt rettes mot sammenhengen mellom miljø, klima og sikkerhet, samtidig som organisasjonen samarbeider nært med andre aktører på området.

OSSE samarbeider blant annet med FNs økonomiske kommisjon for Europa (UNECE), FNs utviklingsprogram (UNDP), FNs miljøprogram (UNEP) og NATO om gjennomføringen av mer enn 50 prosjekter som fokuserer på forholdet mellom miljø og sikkerhet.

Temaet for OSSEs 15. økonomiske og miljømessige forum i 2007 var miljø sikkerhet og bærekraftig utvikling, med særlig vekt på forringelse av land, forurensning av jordsmonnet og vannforvaltning. Utenriksministrene vedtok i Madrid et rammeverk for arbeidet med miljø sikkerhet og bærekraftig vannforvaltning i OSSE-området som blant annet oppfordrer deltakerlandene til å styrke dialogen og samarbeidet om vannforvaltning innenfor OSSE, og å forsterke samarbeidet om disse spørsmål mellom OSSE og andre internasjonale organisasjoner som UNECE.

Det finske formannskapet vil i 2008 legge vekt på det brede sikkerhetsbegrepet i alle aktiviteter innen OSSEs økonomiske og miljømessige dimensjon. Formannskapet fremhever at samarbeid om økonomiske og miljømessige spørsmål vil bidra til større stabilitet, sikkerhet og velstand, hindre konflikter og fremme gjenoppbygging. Å unnlate å ta opp økonomiske og miljømessige utfordringer og problemer vil på den annen side kunne øke spenningene mellom land og regioner.

5 Politisk-militært samarbeid

Det viktigste spørsmålet innenfor det politisk-militære området har i 2007 vært CFE-regimet og dets fremtid. Situasjonen er vanskelig og uavklart etter at Russland i desember 2007 «suspenderte» sin oppfølging av avtaleverket. Dette har ført til fornyet behov for dialog om konvensjonell nedrustning og øvrige tillitskapende tiltak mellom stater.

Dagens trusler mot regional sikkerhet stammer i første rekke fra internasjonal terrorisme, organisert kriminalitet, interne maktkamper og etniske eller religiøse konflikter. OSSE står i fremste rekke i utviklingen av et multinasjonalt rammeverk mot ulovlig handel med håndvåpen. Arbeidet baserer seg på håndvåpendokumentet fra 2000 og det er opprettet en samarbeidsmekanisme for å sikre gjennomføring i alle deltakerland. OSSE kan også bistå andre regionale organisasjoner i dette arbeidet. I perioden 2001 – 2006 ble det destruert 6,4 millioner håndvåpen i OSSE-regionen. 1,2 millioner av disse var konfiskerte våpen (ulovlig besittelse, kriminalitet).

Et annet viktig område for OSSE er å bidra til sikring og destruksjon av lagre av konvensjonell ammunisjon som til dels er dårlig sikret og utgjør en sikkerhetstrussel både direkte og indirekte. En rekke deltakerland har anmodet OSSE om støtte til sin nasjonale innsats. I tillegg utgjør ammunisjonen et stort miljøproblem og hemmer lokal økonomisk utvikling. Det er derfor viktig å raskt få denne ammunisjonen under kontroll og å destruere overskuddet. Fra norsk side støtter vi programmet i Tadsjikistan både økonomisk og med personell.

OSSE er likeledes engasjert i destruksjon av gammelt rakettdrivstoff som utgjør et stort miljøproblem i flere OSSE-land, blant annet fordi lagringstankene har begynt å lekk og slippe ut gift i grunnvannet. Norge gir finansiell støtte til destruksjon av rakettdrivstoff i Ukraina og Hviterussland. Regjeringen vil fortsatt støtte OSSEs arbeid mot spredning av håndvåpen og destruksjon av ammunisjon.

OSSE har utviklet en rekke tillits- og sikkerhetsskapende tiltak, bl.a. gjensidig utveksling av informasjon om forsvarsplanlegging, stridskrefter, utrustning og aktiviteter. Gjennom inspeksjoner og evalueringsbesøk verifiseres informasjonen. En viktig plattform for dette arbeidet er Wien-doku-

mentet av 1999. Et annet viktig tiltak er den såkalte atferdskodeksen av 1994 som bl.a. har som formål å bidra til demokratisering av væpnede styrker i hele OSSE-området. Sverige og Norge arbeider for å få inn i rapporteringsregimet en bestemmelse om nasjonal implementering av Sikkerhetsrådsresolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet som omhandler kvinners rolle i væpnede konflikter.

OSSE har også en oppgave når det gjelder å overvåke og verifisere destruksjon og begrensninger av tyngre våpen og personell for Bosnia-Hercegovina, Kroatia, Montenegro og Serbia. Gjennomføringen har også i 2007 gått rutinemessig, og bidrar til en normalisering mellom partene.

5.1 Konvensjonell nedrustning

CFE-avtalen har siden 1992 bidratt til å fjerne over 60 000 tyngre våpen i Europa. Avtalen begrenser offensiv militær kapasitet og bidrar til å hindre destabiliserende styrkekonsentrasjoner. Dette gjelder også i Norges nærområder.

Under OSSEs toppmøte i 1999 ble en ny avtale vedtatt som er bedre tilpasset de nye sikkerhetspolitiske realiteter i Europa. Den tilpassede avtalen vil tre i kraft når alle 30 statsparter har ratifisert. De fleste statsparter mener imidlertid at det fortsatt gjenstår forpliktelser angående uttrekning av russisk personell og utstyr fra Georgia og Moldova (de såkalte Istanbul-forpliktelsene fra toppmøtet i 1999), og har derfor ikke ratifisert. Russland på sin side hevder at dette ikke har noe med CFE-regimet å gjøre.

Russland «suspenderte» derfor fra og med 12. desember 2007 etterlevelse av sine operative forpliktelser etter CFE-avtalen. Begrunnelsen er hovedsakelig manglende vestlig ratifikasjon av den tilpassede CFE-avtalen, russisk oppfatning av begrensninger for utplassering av russiske styrker på eget territorium som urettferdig, et stadig større NATO som militær motpart og påstått manglende vestlig oppfyllelse av Istanbul-forpliktelser.

Regjeringen ser det som svært viktig å opprettholde CFE-avtalen, som blant annet begrenser russiske materiellutplasseringer opp mot norsk territorium, flankeregimet. Den innebærer dessuten et

unikt, gjensidig regime for innsyn, åpenhet og tillit mellom Norge og Russland.

5.2 Avtalen om åpne luftrom

Formålet med denne avtalen fra 1992, som trådte i kraft i 2002, er å skape større åpenhet gjennom gjensidig åpning av luftrom for et avtalt antall årlige overflygninger med fly utstyrt med bestemte sensorer. Avtalen styrker mulighetene til innsyn i og åpenhet om forhold på bakken i land og områder som er av særlig interesse for partene, og støtter således verifikasjonsarbeidet under andre avtaler samt tillits- og sikkerhetsskapende tiltak. Det er 34 statsparter til avtalen. Norge gjennomfører to til tre flygninger årlig over Russland og Hviterussland, og mottar én russisk flygning i året.

5.3 Bekjempelse av internasjonal terrorisme

FNs sikkerhetsrådsresolusjoner, protokoller og konvensjoner utgjør det juridiske og politiske rammeverk for OSSEs arbeid mot terrorisme. OSSEs rolle er å bidra til å høyne bevisstheten og kunnskapen om de problemer man står overfor i innsatsen mot internasjonal terrorisme. Videre bidrar organisasjonen til å skape politisk tilslutning til nye initiativ og tjene som plattform for samarbeid mellom tekniske eksperter fra deltakerlandene og spesialiserte organisasjoner. Således besluttet utenriksministrene i Madrid å samle eksperter til en konferanse i Wien i 2008 for å se på hvordan offentlige og private aktører kan samarbeide for å bekjempe terrorisme. Formålet er å stimulere til internasjonalt samarbeid og identifisere mottiltak mot terrorisme samt å forhindre dobbeltarbeid gjennom samarbeid med andre regionale institusjoner.

5.4 Sikkerhetssektorreform. Politireform og -utdanning

Innenfor sikkerhetssektorreform bidrar OSSE særlig til politireform og -utdanning, men også til økt demokratisk kontroll med sikkerhetsstyrkene og justissektorreform. OSSEs arbeid på politiområdet omfatter ekspertrådgivning, faglig bistand og utvikling av ansvarlige nasjonale polititjenester som hjelper og beskytter sine borgere. OSSEs sendelag er også involvert i utviklingen av nasjonale lovverk i respektive vertsland.

De største politiprogrammene er på Vest-Balkan, men en rekke omfattende reformprogrammer er også iverksatt i de sentralasiatiske landene og i Sør-Kaukasus. Etter påtrykk fra blant andre Norge finansieres disse nå over OSSEs ordinære budsjett. Dette har gjort det lettere å planlegge langsiktig. Norge bidrar til OSSEs arbeid med politireform i Serbia, Makedonia, Kirgisistan og Georgia.

5.5 Bekjempelse av organisert kriminalitet

Gjennom OSSEs brede og helhetlige tilnærming til sikkerhet kan organisasjonen bidra med langsiktige tiltak i kampen mot organisert kriminalitet. Her spiller særlig OSSEs 19 sendelag en viktig rolle som sentrale aktører i arbeidet med fred og forsoning, demokrati- og institusjonsbygging i de landene organisasjonen er representert. Norge har i 2007 arbeidet for å gi OSSE en større rolle i kampen mot organisert kriminalitet og tok initiativ til et tettere samarbeid mellom OSSE og FNs kontor mot narkotika og kriminalitet (UNODC). Norge har i tillegg tatt initiativ til et program i regi av OSSE for å bidra til at de sentralasiatiske deltakerlandene settes bedre i stand til å gjennomføre forpliktelsene i FNs konvensjon for bekjempelse av organisert kriminalitet (Palermo-konvensjonen) og satt av NOK 2 millioner til dette arbeidet.

5.6 Grensesikkerhet

Under ministermøtet i 2005 ble deltakerlandene enige om et OSSE-konsept for grenseforvaltning og -sikkerhet. Formålet med konseptet er å øke samarbeidet mellom grense- og tollmyndigheter og legge til rette for bevegelse av mennesker, varer, tjenester og investeringer på tvers av grenser innenfor lovlige rammer. Deltakerlandene samarbeider om reisedokumenter og visum, med letelse av visumregimer som et langsiktig perspektiv, og vil også samarbeide om bekjempelse av organisert kriminalitet, handel med mennesker, narkotika og våpen og ulovlig migrasjon.

I 2006 ble det oppnådd enighet om å etablere et nettverk av nasjonale kontaktpunkter for grense-spørsmål for å lette informasjonsutvekslingen mellom deltakerlandene. I 2007 fikk man på plass et omfattende grenseprogram for Tadsjikistan som skal iverksettes i 2008. Programmet omfatter blant annet utviklingen av en nasjonal grensestrategi og opplæring i patruljeringsvirksomhet og tollkontroll. Det vurderes også å etablere et regionalt sen-

ter for opplæring i grensesikkerhet og -administrasjon i Dusjanbe.

Regjeringen støtter OSSEs arbeid innen grensesikkerhet og -administrasjon. Smugling av våpen, narkotika og mennesker har en destabilise-

rende effekt på landene i regionen og har også en negativ effekt på Norge. I tiden fremover vil det derfor være viktig at OSSE iverksetter programmer i de sentralasiatiske landene for å bidra til kapasitetsbygging og styrket regionalt samarbeid.

6 Partnersamarbeid

OSSEs partnerland er Japan, Sør-Korea, Thailand, Afghanistan, Mongolia, Algerie, Egypt, Israel, Jordan, Marokko og Tunis. Partnerlandene oppmuntrer til å gjennomføre OSSEs prinsipper og vedtak, og deltar i en rekke OSSE-aktiviteter, herunder på møtene i Det faste råd.

Norge har vært opptatt av å videreutvikle dialogen med partnerlandene innenfor OSSEs kjerneområder og spesielt på områder knyttet til nye sikkerhetsutfordringer. Samarbeidet med partnerlandene ble besluttet styrket av utenriksministrene i Madrid, samtidig som partnerlandene ble oppfordret til å ta ytterligere skritt for frivillig å fremme OSSEs normer, prinsipper og forpliktelser i sitt eget område. I 2007 ble det også vedtatt å etablere et partnerskapsfond, som gjennom frivillige bidrag skal finansiere deltakelse fra representanter for partnerlandene i forskjellige OSSE-aktiviteter.

Særlig er det et ønske om å styrke samarbeidet med og støtten til partnerlandet Afghanistan. I Madrid vedtok utenriksministrene å styrke dette samarbeidet med spesiell vekt på grensekontroll, politi og narkotikabekjempelse. Styrket grensekontroll mellom de sentralasiatiske landene og Afghanistan vil være et viktig bidrag til økt stabilitet og sikkerhet i OSSE-regionen. Fra norsk side vil vi støtte et styrket samarbeid med Afghanistan på områder der OSSE kan tilføre en merverdi, eksempelvis opplæring av afghansk grensepoliti og tolltjenestemenn.

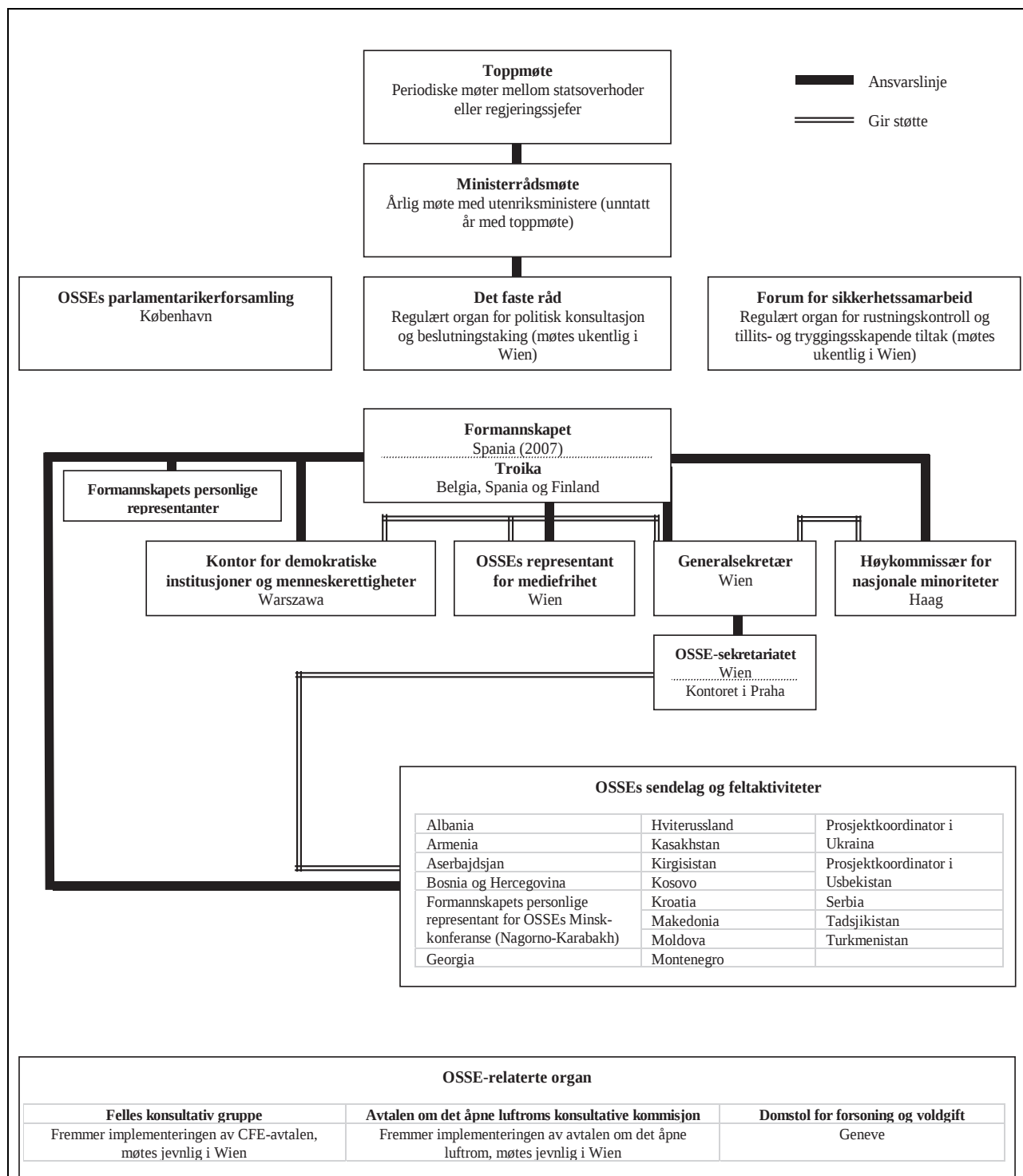
Den årlige OSSE-konferansen med partnerlandene i Asia ble i 2007 avholdt i Ulan Bator i Mongolia, der spørsmål knyttet til styrking av det sikkerhetspolitiske samarbeidet mellom OSSE og de asiatiske partnerlandene sto i fokus. I 2008 vil drøftelsene med samarbeidspartnerne i Asia bl.a. fokusere på OSSEs arbeid mot terrorisme og menneskehandel, og for likestilling, grensesikkerhet og forvaltning, samt opplæring av politi.

OSSE har også årlige møter med partnerlandene i Middelhavsområdet. Toleransespørsmål ble drøftet under det årlige Middelhavsseminaret, som i 2007 ble arrangert i Tel Aviv. Med unntak av det israelske vertskapet og Jordan og Egypt, som var representert på lavt nivå, var ingen av de øvrige partnerlandene til stede i Tel Aviv. Dialogen med Middelhavspartnerlandene har så langt ikke gitt de ønskede politiske resultater.

Utenriksdepartementet

t i l r å r :

Tilråding fra Utenriksdepartementet av 23. mai 2008 om samarbeidet i Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE) i 2007 blir sendt Stortinget.

Vedlegg 1**Organisasjonskart: OSSE og dets institusjoner**

Figur 1.1 Organisasjonskart: OSSE og dets institusjoner

Vedlegg 2**Beslutning nr. 1/07. Forlengelse av mandatet
til OSSE-representanten for frie medier**

Ministerrådet,

som minner om Det faste råds beslutning nr. 193 av 5. november 1997 om å opprette en stilling som OSSEs representant for frie medier,

som tar i betraktning at den første mandatperioden til den sittende representanten for frie medier utløp 9. mars 2007,

som understreker at Miklós Haraszti i betydelig grad har bidratt til å fremme ytringsfrihet og frie medier i OSSEs område,

som tar hensyn til Det faste råds anbefaling, beslutter å forlenge Miklós Harasztis mandat som OSSEs representant for frie medier fram til 10. mars 2010.

Vedlegg 3**Beslutning nr. 2/07. Oppnevning av OSSEs høykommissær for nasjonale minoriteter**

Ministerrådet,

som minner om beslutningen fra KSSE-toppmøtet i Helsingfors i 1992 om å opprette en stilling som høykommissær for nasjonale minoriteter,

som tar i betraktning at Rolf Ekéus' mandat som OSSEs høykommissær for nasjonale minoriteter, i henhold til ministerrådsbeslutning nr. 1/04, utløp 30. juni 2007,

som uttrykker sin takknemlighet overfor OSSEs avtroppende høykommissær for nasjonale minoriteter, Rolf Ekéus, for hans innsats for OSSE og for å videreutvikle Organisasjonens virksomhet,

som tar hensyn til Det faste råds anbefaling, beslutter å oppnevne Knut Vollebæk til ny høykommissær for nasjonale minoriteter for en treårsperiode, med virkning fra 5. juli 2007.

Vedlegg 4**Beslutning nr. 3/07. Spørsmål som angår forum for sikkerhetssamarbeid**

Ministerrådet,

som minner om vedtak V i Helsingfors-dokumentet fra 1992, der det ble besluttet å opprette et forum for sikkerhetssamarbeid i KSSE, og som stadfester at deltakerstatene vil sørge for at deres innsats for våpenkontroll, avvæpning, tillits- og sikkerhetsskapende tiltak, sikkerhetssamarbeid og konfliktforebygging innenfor rammen av forumet er konsekvent, utfyller og er gjensidig forbundet med hverandre,

som minner om beslutning nr. 3 om å fremme OSSEs rolle som et forum for politisk dialog, som ble vedtatt på Ministerrådets 9. møte i Bucuresti i 2001, og som blant annet pålegger Forum for sikkerhetssamarbeid (FSC) å «ta for seg dei aspekta ved dei nye trygging utfordringane som fell innanfor forumet sitt mandat, og (å) oppdatere si verksemd i tråd med dette»,

som ønsker å bygge vidare på OSSEs strategi for å møte trusler mot sikkerheten og stabiliteten i det 21. århundre, som ble vedtatt på Ministerrådets 11. møte, OSSEs dokument om håndvåpen og lette våpen, OSSEs dokument om lagret konvensjonell ammunisjon, atferdskodeksen for de politiske og militære sidene ved sikkerheten samt relevante beslutninger vedtatt innenfor rammen av Forum for sikkerhetssamarbeid,

som er klar over at det i enkelte deltakerstater i OSSE-området finnes lagret konvensjonell ammunisjon, sprengstoff og tennmiddel, herunder flytende rakettdrivstoff, som er i overskudd og/eller skal destrueres, og at dette utgjør en risiko mot sikkerheten og tryggheten, og som stadfester at OSSEs deltakerstater er villig til fortsatt å bistå de deltakerstater som ber om det, med å destruere slike lagre og/eller bedre lagerforvaltningen og sikkerhetsrutinene,

som er fast bestemt på å fortsette å styrke gjennomføringen av eksisterende tillits- og sikkerhetsskapende tiltak innenfor rammen av Wien-dokumentet fra 1999, hensett til at truslene mot sikkerheten og stabiliteten i OSSEs område stadig endrer seg,

som også er fast bestemt på å fortsette å styrke gjennomføringen av atferdskodeksen for de politiske og militære sidene ved sikkerheten,

1. som innenfor rammen av Forum for sikkerhetssamarbeid ser med glede på:

- bestrebelsene på å styrke gjennomføringen av eksisterende tillits- og sikkerhetsskapende tiltak i OSSE-området,
- de aktive og aktuelle drøftingene om regionale og subregionale spørsmål som fant sted i 2007 som ledd i sikkerhetsdialogen,
- drøftingene som fant sted under Sikkerhetsforumets temamøter om kamp mot ulovlig handel med håndvåpen og lette våpen ved bruk av fly, som ble avholdt 21. mars 2007, om sivil og militær beredskap, som ble avholdt 26. september 2007, og om våpenkontroll og tillits- og sikkerhetsskapende tiltak i OSSE-området i dag og i fremtiden, som ble avholdt 24. oktober 2007, og merker seg møteledernes rapporter fra disse møtene,
- fremgangen hittil i Sikkerhetsforumets løpende arbeid med å utarbeide håndbøker om beste praksis ved lagring av konvensjonell ammunisjon og om beste praksis for å gjennomføre FNs sikkerhetsrådsresolusjon 1540 (2004) om ikke-spredning av masseødeleggende våpen,
- fremdriftsrapportene om den videre gjennomføringen av OSSE-dokumentene om lagret konvensjonell ammunisjon og om håndvåpen og lette våpen, som ble fremlagt på det 15. møtet i Ministerrådet i henhold til beslutning nr. 8/06 vedtatt på Ministerrådets 14. møte,
- Sikkerhetsforumets løpende arbeid med å styrke gjennomføringen av atferdskodeksen for de politiske og militære sidene ved sikkerheten,
- Sikkerhetsforumets beslutning der forumet erklærer sin støtte til det globale initiativ til bekjempelse av kjernefysisk terro-

- risme («Global Initiative to Combat Nuclear Terrorism»),
2. oppfordrer Forum for sikkerhetssamarbeid til å fortsette arbeidet med disse spørsmål på bred front, i tråd med OSSEs kooperative sikkerhetsbegrep og, der det er aktuelt, også i samarbeid med andre internasjonale fora,
 3. ber Forum for sikkerhetssamarbeid ved formannen legge fram fremdriftsrapporter om følgende på Ministerrådets 16. møte i 2008:
 - den videre gjennomføringen av OSSEs dokumenter om håndvåpen og lette våpen og om lagret konvensjonell ammunisjon,
 - arbeidet med å styrke gjennomføringen av atferdskodeksen for de politiske og militære sidene ved sikkerheten,
 - arbeidet med å få på plass avtaler om våpenkontroll og tillits- og sikkerhetsskape tiltak, i tråd med Sikkerhetsforumets mandat.
-

Vedlegg 5**Beslutning nr. 4/07. OSSEs engasjement i Afghanistan**

Ministerrådet,

som merker seg at Afghanistan har rettet en anmodning til OSSE (PC.DEL/922/07 av 21. september 2007) om å bistå landet med å ivareta grensesikkerheten, lære opp polititjenestemenn og bekjempe narkotikahandel,

som er dypt bekymret for at situasjonen i Afghanistan skal svekke sikkerheten i OSSEs område,

som erkjenner at FNs sikkerhetsråd har en ledende rolle når det gjelder å bevare sikkerheten og stabiliteten i verden, og som ønsker å støtte de mål som er fastsatt i Afghanistan-pakten («Afghanistan Compact»), som ble inngått under London-konferansen om Afghanistan i 2006,

som verdsetter den innsats som er nedlagt av De forente nasjoner og av regionale ordninger etter FN-paktens kapittel VIII samt andre internasjonale organisasjoner, blant annet NATO, EU, Collective Security Treaty Organization (CSTO) og andre relevante internasjonale aktører, og også av deltakerstater som er aktivt engasjert i Afghanistan, og som ønsker å komplettere deres innsats også for å unngå unødig dobbeltarbeid,

som minner om Sluttakten av 1975 fra Helsingfors, som fastslår at det er nær sammenheng mellom fred og sikkerhet i Europa og i verden som sådan,

som også minner om Sikkerhetspakten for Europa fra 1999, der det fastslås at «OSSE er en inkluderende og bred organisasjon for konsultasjoner, beslutningstaking og samarbeid i sin region»,

som tar i betraktning at Afghanistan er en av OSSEs samarbeidspartnere, og som minner om OSSEs strategi for å møte trusler mot sikkerheten og stabiliteten i det 21. århundre, som ble vedtatt på Ministerrådets 11. møte i Maastricht i 2003, der det heter seg at OSSE vil «intensivere samarbeidet med sine samarbeidspartnere i middehavsområdet og i Asia ved på et tidlig tidspunkt å kartlegge de områdene som er av felles interesse og bekymring, samt mulighetene for enda flere samordnede tiltak»,

som minner om Det faste råds beslutning nr. 571 av 2. desember 2003 om å fremme dialog og samarbeid med samarbeidspartnerne og undersøke mulighetene for større utbredelse av OSSEs

normer, prinsipper og forpliktelser, og som også minner om ministerrådsbeslutning nr. 17/04 av 7. desember 2004,

som minner om ministerrådsbeslutning nr. 5/05, der OSSEs samarbeidspartnere oppfordres til på frivillig grunnlag å gjennomføre Organisasjonens forpliktelser om å bekjempe trusselen fra narkotikahandel,

som minner om OSSEs konsept for grensesikkerhet og forvaltning av grensekontroll, som ble vedtatt på Ministerrådets 13. møte i Ljubljana i 2005, og som fastslår at prinsippene som er beskrevet i konseptet, på frivillig grunnlag skal følges også av OSSEs samarbeidspartnere,

som merker seg prosjektet som ble lansert 12. november 2007, der OSSE påtar seg å lære opp det afghanske narkotikapolitiet i Domodedovo,

som er overbevist om at sikkerhet og stabilitet i Afghanistan på lang sikt er av største viktighet for OSSEs område, særlig Sentral-Asia,

som understreker at Afghanistans regjering har et særlig ansvar for sikkerheten og stabiliteten i landet, og at den internasjonale sikkerhetsstyrken (ISAF) har en viktig oppgave med å bistå de afghanske myndighetene i disse spørsmålene,

som fremhever at det er viktig å bidra i den internasjonale kampen mot terrorisme og handel med håndvåpen og lette våpen, narkotika og mennesker,

1. pålegger Generalsekretæren, innenfor rammen av de tilgjengelige ressurser, å undersøke muligheten for å trappe opp OSSEs innsats til støtte for tiltak for å sikre grensene mellom Organisasjonens deltakerstater i Sentral-Asia og Afghanistan, i tråd med de målsettinger og prinsipper som er fastsatt i OSSEs konsept for grensesikkerhet og forvaltning av grensekontroll,
2. pålegger videre Generalsekretæren, i samordning med De forente nasjoner, andre relevante regionale og internasjonale organisasjoner og andre aktører, å utrede hvilke muligheter for samarbeid som foreligger, og eventuelt å legge fram forslag til ytterligere tiltak fra Det faste råds side,

3. oppfordrer OSSEs feltoperasjoner i Sentral-Asia til, i samråd med vertsstaten, å trekke de afghanske motstykkene sterkere med i aktuelle oppgaver,
4. pålegger Generalsekretæren å bistå i arbeidet med å trekke de afghanske motstykkene sterkere med i OSSEs virksomhet, for eksempel i arbeidet med grensesikkerhet og forvaltning av grensekontroll, i politivirksomhet, i kampen mot narkotikahandel og i virksomheten ved undervisnings- og opplæringssentra i Sentral-Asia og andre deler av OSSE-området, og pålegger videre Generalsekretæren å utarbeide egne prosjekter og programmer for de afghanske motstykkene i OSSEs område, i den utstrekning det er nødvendig, og hensett til det arbeidet som allerede utføres av andre, deriblant internasjonale aktører som FNs kontor mot narkotika og kriminalitet, for å unngå unødige dobbeltarbeid,
5. oppfordrer Generalsekretæren og OSSEs feltoperasjoner i Sentral-Asia til å samordne virksomheten med aktuelle regionale organisasjoner for å unngå unødige dobbeltarbeid og styrke fellesinnsatsen,
6. støtter Det faste råds beslutning om å bekjempe trusselen fra narkotikahandel, og pålegger blant annet Generalsekretæren å iverksette et prosjekt i 2008 for å følge opp opplæringen av det afghanske narkotikapolitiet i Domodedovo,
7. oppmuntrer OSSEs deltakerstater og samarbeidspartnere til å bidra til arbeidet på områdene nevnt ovenfor,
8. pålegger Det faste råd å sørge for at saken blir stående på dagsordenen, og å undersøke og vurdere mulighetene for et fremtidig engasjement i Afghanistan dersom Ministerrådet ber om det.

Tolkningserklæring i henhold til punkt iv.1(a)6 i OSSEs forretningsorden

Fra Nederlands delegasjon:

«Selv om vi har sluttet oss til konsensus i Ministerrådets beslutning om OSSEs engasjement i Afghanistan, beklager Nederland at det under ministermøtet i Madrid ikke har vært mulig å oppnå enighet blant deltakerstatene om rapporten og vedlegget til rapporten som ble fremlagt av lederen for den uformelle arbeidsgruppen av eksperter, som har hatt i oppgave å ferdigstille et utkast til en konvensjon om

status som internasjonalt rettssubjekt, om rettslig handleevne og om privilegier og immunitet for OSSE. Dersom forslaget til konvensjonstekst var blitt vedtatt uten fotnoter, ville grunnen være lagt for å kunne gi OSSE rettslig handleevne og status som rettssubjekt og dermed anerkjennelse som en fullt utbygd internasjonal organisasjon.

Vi ber om at denne erklæring vedlegges den vedtatte beslutning og inntas i journalen for dagens møte.»

Tolkningserklæring i henhold til punkt iv.1(a)6 i OSSEs forretningsorden

Fra Ukrainas delegasjon:

«I forbindelse med vedtakelsen av beslutningen om OSSEs engasjement i Afghanistan ønsker Ukrainas delegasjon å avgi nedenstående tolkningserklæring:

Ukraina slutter seg til konsensus i denne beslutning og ser med glede på vedtakelsen. Vi har hele tiden støttet et OSSE-engasjement i Afghanistan og ser på denne virksomheten som en prioritert oppgave for OSSE. Vi er overbevist om at vår organisasjon med sin ekspertise og erfaring i vesentlig grad vil bidra til å sikre og forvalte kontrollen av grensene mellom Afghanistan og deltakerstatene i Sentral-Asia, særlig hva politivirksomhet, kampen mot narkotikahandel og ulovlig innvandring angår. Vi ser også positivt på at det internasjonale samfunn aktivt engasjerer seg i Afghanistan, med utgangspunkt i prinsippet om komplementaritet og på den afghanske regjeringens anmodning.

Vi ønsker imidlertid å klargjøre vårt syn på henvisningen til internasjonale regionale organisasjoner i dette eller andre OSSE-dokumenter. Etablering av et samarbeid mellom OSSE og andre internasjonale strukturer og/eller anerkjennelse av disse strukturenes bidrag i OSSEs dokumenter forutsetter at det gjennomføres, med deltakelse fra alle berørte parter, en foreløpig og inngående analyse av hvilke oppgaver og hvilken rolle de skal ha i OSSEs område. Ettersom denne regelen ikke ble fulgt for en av de internasjonale regionale organisasjonenes vedkommende under de formelle og uformelle konsultasjonene om innholdet i nevnte beslutning, vil vi hevde at henvisningen til Collective Security Treaty Organization i den endelige beslutningen ikke er egnet til å skape presedens.

Vi ber om at denne tolkningserklæring vedlegges dagens journal.»

Vedlegg 6

Beslutning nr. 5/07. Offentlig-private partnerskap mot terrorisme

Ministerrådet,

som stadfester at antiterrorvirksomhet fortsatt skal være en prioritert oppgave i OSSE,

som erkjenner at statene har hovedansvaret for å forebygge og bekjempe terrorisme og håndtere følgene av terrorhandlinger, men at de bør søke støtte fra næringslivet og det sivile samfunn som sådan dersom de skal lykkes i kampen mot disse truslene,

som stadfester at det er av avgjørende betydning, også som et svar på terrorisme og frykten for terrorisme, å respektere menneskerettighetene, de grunnleggende friheter og rettsstatens normer og å oppfylle gjeldende forpliktelser etter folkeretten, særlig internasjonale menneskerettigheter, internasjonalt vern for flyktninger og internasjonal humanitærrett,

som innser betydningen av offentlig-private partnerskap (PPP) i kampen mot terrorisme, slik det er fremhevet i FNs globale antiterrorstrategi, i G8-landenes initiativ for å opprette og fremme partnerskap mot terrorisme mellom stater og næringsliv, under møtet i G8-landenes globale forum for partnerskap mellom stater og næringsliv for å bekjempe terrorisme (Moskva, november 2006) samt i den resulterende internasjonale strategien,

som ser med glede på at OSSE og OSSEs sekretariat og institusjoner har tatt initiativ for å trekke privat sektor (sivilsamfunn og næringsliv) med i sitt arbeid mot terrorisme, og som merker seg Formannskapets oppsummering fra OSSEs politiske konferanse om et offentlig-privat partnerskap for å bekjempe terrorisme, som fant sted i Wien i mai–juni 2007 (CIO.GAL/81/07/Corr.1),

som er klar over at mediene og utdanningsinstitusjonene har en viktig oppgave ved å oppmuntre til pluralistisk debatt for å fremme etnisk, religiøs, språklig og kulturelt mangfold og for å bekjempe voldelig ekstremisme og radikaliserings som kan føre til terrorisme, og som i så måte ser med glede på det arbeidet som nedlegges på disse områdene av OSSE-representanten for frie medier og Konto-

ret for demokratiske institusjoner og menneskerettigheter (ODIHR),

som innser nytten av at offentlige organer og privat sektor (sivilsamfunn og næringsliv) går sammen om å bekjempe terrorisme gjennom frivillig samarbeid, med utgangspunkt i prinsippene om partnerskap og gjensidig tillit, og med økt sikkerhet og klare fordeler for alle parter som mål. Innsatsen bør i så måte ta behørig hensyn særlig til følgende:

- å fremme økonomisk stabilitet og trygghet og å gripe fatt i de underliggende årsakene, som sosiale og politiske faktorer og forhold som terrorister vet å utnytte,
- å fremme toleranse, menneskerettigheter, rettssikkerhet, demokrati, godt styresett og tverrkulturell dialog,
- gjennom mediene og utdanningsinstitusjonene å styrke publikums bevissthet og bidra til utadrettet kontaktvirksomhet overfor befolkningen, samtidig som det kulturelle og religiøse mangfold blir ivaretatt,
- å kartlegge, prioritere og beskytte kritisk infrastruktur og å sette spørsmål om beredskap/konsekvenshåndtering på dagsordenen,
- å bekjempe finansiering av terrorisme, blant annet ved å støtte det arbeidet som utføres av Spesialgruppen for finansielle tiltak (FATF) og andre aktuelle institusjoner,

beslutter:

1. å pålegge Generalsekretæren og OSSEs institusjoner å fortsette sine bestrebelser for å trekke privat sektor (sivilsamfunn og næringsliv) med i sitt arbeid mot terrorisme der det er relevant og hensiktsmessig,
2. å pålegge Generalsekretæren, i samordning med Formannskapet og OSSEs institusjoner, å arrangere en oppfølgende PPP-konferanse i Wien i 2008 med tittelen «Partnerskap mellom offentlige myndigheter, sivilsamfunn og næringsliv i kampen mot terrorisme»,

3. å be deltakerstatene og OSSEs samarbeidspartnere om å utveksle informasjon om og beste praksis ved bruk av offentlig-private partnerskap i kampen mot terrorisme, og å pålegge

Generalsekretæren å spre denne informasjonen gjennom antiterrornettverket så snart han har mottatt opplysningene.

Vedlegg 7

Beslutning nr. 6/07. Sikring av kritisk energiinfrastruktur mot terrorangrep

Ministerrådet,

som stadfester at OSSEs deltakerstater har forpliktet seg til å forebygge og bekjempe

alle former for og utslag av terrorisme,

som er dypt bekymret over den økende faren for terrorangrep mot kritisk infrastruktur, noe som, i tilfelle avbrudd eller ødeleggelse, vil kunne få alvorlige følger for befolkningens helse, trygghet, sikkerhet eller økonomiske velferd,

som er fast bestemt på å støtte FN's globale anti-terrorstrategi, der medlemsstatene blant annet oppfordres til «å trappe opp innsatsen for å bedre sikkerheten og beskyttelsestiltakene rundt særlig utsatte mål, som infrastruktur og offentlige plasser, og også for å bli bedre i stand til å svare på terrorangrep og andre katastrofer, særlig med henblikk på å beskytte sivilbefolkningen»,

som er klar over at kritisk energiinfrastruktur, herunder kjernekraftverk, damanlegg, olje- og gasinstallasjoner, raffinerier, overføringsanlegg, forsyningsnett, forsyningsanlegg og anlegg for lagring av energi eller farlig avfall, kan være sårbare for terrorangrep,

som er villig til å bidra til gjennomføringen av G8-landenes handlingsplan for global energisikkerhet, som ble vedtatt i St. Petersburg i 2006, og som tar til orde for internasjonalt samarbeid for å håndtere trusler mot kritisk energiinfrastruktur og de problemer som knytter seg til slik infrastrukturens sårbarhet,

som merker seg Ministerrådets beslutning nr. 12/06 fra Brussel om å fremme dialog om energisikkerheten i OSSE,

som minner om resultatet av OSSEs politiske konferanse om et offentlig-privat partnerskap for å bekjempe terrorisme (31. mai–1. juni 2007 i Wien),

som er overbevist om at et effektivt samarbeid mellom deltakerstatene for å beskytte kritisk energiinfrastruktur mot terrorangrep vil styrke sikkerheten og stabiliteten i OSSEs område, som

er fast bestemt på å bidra til økt sikring av kritisk energiinfrastruktur mot terrorangrep, i tillegg til og til støtte for det arbeidet som utføres i relevante internasjonale organisasjoner og strukturer,

1. oppfordrer deltakerstatene til å vurdere alle tiltak som er nødvendig på nasjonalt plan for å sikre at kritisk energiinfrastruktur er tilstrekkelig beskyttet mot terrorangrep,
2. henstiller til deltakerstatene å fortsette samarbeidet seg imellom og å samordne tiltakene bedre for å bidra til økt sikring av kritisk energiinfrastruktur mot terrorangrep,
3. oppfordrer deltakerstatene til å fortsette å arbeide for offentlig-private partnerskap med næringslivet for å bidra til økt sikring av kritisk energiinfrastruktur mot terrorangrep og for å håndtere mest mulig effektivt spørsmål om beredskap/konsekvenshåndtering i den forbindelse,
4. pålegger Generalsekretæren å utrede, og å rapportere til Det faste råd om, muligheten for samarbeid med relevante internasjonale organisasjoner, herunder Det internasjonale atomenergibyrået (IAEA), for å sikre kritisk energiinfrastruktur mot terrorangrep,
5. ber Generalsekretæren om å vurdere å legge til rette for utveksling av beste praksis ved og rettidig utveksling av informasjon om, og hensiktsmessige reaksjoner på, terrortrusler mot sikkerheten ved kritisk energiinfrastruktur, og samtidig unngå virksomhet som allerede utføres av relevante internasjonale organisasjoner,
6. ber Det faste råd om å sørge for at saken blir stående på dagsordenen og tas opp til behandling i forbindelse med relevante møter og drøftinger innad i OSSE,
7. oppfordrer OSSEs samarbeidspartnere til på frivillig grunnlag å gjennomføre det som er fastsatt i denne beslutning.

Vedlegg 8**Beslutning nr. 7/07. Oppfølging av det 15. møtet i forum for økonomiske og miljømessige spørsmål: vannforvaltning**

Ministerrådet,

som stadfester OSSEs forpliktelser innenfor den økonomiske og miljømessige dimensjon,

som merker seg det arbeidet som er nedlagt i den løpende prosessen med å bedre effektiviteten i og nyttevirkningen av Forum for økonomiske og miljømessige spørsmål (EEF), og som er klar over betydningen av en hensiktsmessig oppfølging av forumets møter,

som tar hensyn til dokumentet om en OSSE-strategi for den økonomiske og miljømessige dimensjon, som ble vedtatt av Ministerrådet i Maastricht (2003),

som er klar over at det er viktig å samarbeide om forvaltningen av vannressurser for å styrke det økonomiske og miljømessige samarbeidet og stabiliteten regionalt i OSSE-området,

som tar utgangspunkt i resultatet av det 15. møtet i OSSEs forum for økonomiske og miljømessige spørsmål,

som merker seg OSSEs tidligere erfaringer med integrert forvaltning av elveløp, for eksempel i Sava-vassdraget og i elvene Tsju og Talas, samt Organisasjonens erfaringer fra UNEP, UNDP og OSSEs felles og etterspørselsdrevne miljø- og sikkerhetsinitiativ (ENVSEC),

som ser med glede på det pågående samarbeidet mellom OSSE og andre internasjonale organisasjoner, særlig samarbeidet med FNs økonomiske kommisjon for Europa (UNECE), og som erkjenner at det er viktig å fortsette å styrke samarbeidet med andre relevante internasjonale organisasjoner og institusjoner fra sak til sak, i nært samråd med deltakerstatene,

som tar i betraktning at OSSE, i kraft av sin helhetlige tilnærming til sikkerheten, vil kunne gjøre en innsats innenfor vannforvaltning, alt etter forholdene og Organisasjonens kapasitet, ved blant annet:

- der det er aktuelt, å sørge for en ramme for dialog om eventuelt å videreutvikle nettverk for samarbeid om vannforvaltning, dersom de berørte deltakerstatene ber om og samtykker i det,

- å bidra ved relevante internasjonale arrangementer knyttet til vannforvaltning, særlig til synsmøtet om vann, som finner sted under FN-kommisjonen for bærekraftig utviklings 16. sesjon i New York i mai 2008, verdensutstillingen om bærekraftig utvikling og vannforvaltning, som arrangeres i Zaragoza i Spania i tiden juni–september 2008, og verdens femte vannforum, som avholdes i Istanbul 15.–22. mars 2009,
- å stimulere til langsiktig samarbeid mellom deltakerstatene og mellom deltakerstatene og relevante internasjonale organisasjoner som arbeider med vannforvaltning,
- der det er aktuelt, å vektlegge grenseoverskridende spørsmål knyttet til vannforvaltning dersom alle de berørte stater ber om og samtykker i det,
- å arbeide for at beste praksis spres på bred front, å legge til rette for gjennomføring av standarder utarbeidet av relevante internasjonale organisasjoner innen vannforvaltning, og å bidra til at deltakerstatene og partnerorganisasjonene i større grad samordner virksomheten seg imellom på dette feltet,
- å bestrebe seg på å fremme godt offentlig styresett og god foretaksledelse og å bekjempe korrupsjon innenfor vannforvaltning,
- der det er aktuelt, å arbeide for bredere offentlig deltakelse og for større deltakelse fra sivilsamfunnets og næringslivets side i saker knyttet til vannforvaltning,

beslutter:

1. å gjøre sitt beste for å styrke det eksisterende samarbeidet mellom OSSE og UNECE, innenfor rammen av deres respektive mandater og i henhold til bestemmelsene i samarbeidsavtalen mellom de to organisasjonene, og også å styrke det eksisterende samarbeidet mellom OSSE og andre relevante internasjonale organisasjoner i saker knyttet til vannforvaltning,

2. å oppmuntre deltakerstatene til å styrke dialogen og samarbeidet om vannforvaltning i OSSE,
 3. å pålegge OSSEs strukturer, på anmodning og innenfor rammen av deres respektive mandater, å bistå deltakerstatene med å gjennomføre relevante OSSE-forpliktelser, relevante internasjonale organisasjoners rolle tatt i betraktning,
 4. å oppmuntre deltakerstatene til å overveie å ratifisere gjeldende folkerettslige instrumenter om miljøvern som er knyttet til vannforvaltning og er relevante for OSSEs område, og å støtte full gjennomføring av disse instrumentene i de deltakerstater som er part i dem.
-

Vedlegg 9

Beslutning nr. 8/07. Kamp mot menneskehandel med sikte på utnytting av arbeidskraft

Ministerrådet,

som gjentar at OSSE er fast bestemt på å bekjempe all form for menneskehandel, og som stadfester de forpliktelser som deltakerstatene har påtatt seg i kampen mot menneskehandel, samt deltakerstatenes vilje til å gjennomføre dem,

som minner om ministerrådsbeslutning nr. 14 fra Brussel, der Det faste råd pålegges å vurdere hvordan arbeidet med menneskehandel, også med sikte på utnytting av arbeidskraft, kan styrkes ytterligere (MC.DEC/14/06),

som videre stadfester OSSEs handlingsplan til bekjempelse av menneskehandel, som gir deltakerstatene et bredt sett med virkemidler til å bekjempe menneskehandel, uansett form, ved å beskytte ofre, iverksette forebyggende tiltak og straffeforfølge dem som medvirker til eller begår en slik forbrytelse,

som gjentar at deltakerstatene støtter ratifisering og gjennomføring av FNs konvensjon mot grenseoverskridende organisert kriminalitet og tilleggsprotokollen om å forebygge, bekjempe og straffe handel med mennesker, særlig kvinner og barn,

som er alvorlig bekymret over den vedvarende og utbredte forekomsten av menneskehandel både i og utenfor OSSEs område, til tross for innsats nasjonalt og internasjonalt for å forebygge slik handel og stille de ansvarlige for retten,

som erkjenner at det er nødvendig å fortsette å styrke fundamentet for OSSEs forpliktelser for å kunne møte de utfordringer som knytter seg til menneskehandel med sikte på utnytting av arbeidskraft,

som er oppmerksom på at barn er særlig utsatt for menneskehandel med sikte på utnytting av arbeidskraft, og på barns særlige behov som offer for slik handel,

som understreker at politikk og praksis til bekjempelse av menneskehandel med sikte på utnytting av arbeidskraft, som har opphav i den formelle og uformelle økonomien, må spenne vidt og følgelig omfatte håndheving av arbeidsrettslover,

som understreker at tiltak mot menneskehandel med sikte på utnytting av arbeidskraft bør utformes i samarbeid med, og stimulere til større deltakelse fra, partene i arbeidslivet, blant annet arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjonene, arbeidsadministratorer og arbeidsinspektører,

som stadfester OSSEs forpliktelser om å føre kontroll med reisedokumenter,

som er oppmerksom på at personer med irregulær immigrasjonsstatus kan være lettere utsatt for menneskehandel med sikte på utnytting av arbeidskraft,

som stadfester at det er nødvendig å sikre respekt for menneskerettighetene, og som i den forbindelse minner om de viktigste internasjonale menneskerettighetsinstrumentene fra FN, også i den utstrekning de får anvendelse på personer som er særlig utsatt for menneskehandel med sikte på utnytting av arbeidskraft,

som er oppmerksom på de utfordringer som knytter seg til identifisering av og hjelp til ofre for menneskehandel, blant annet usikkerhet rundt deres endelige oppholdsstatus, utfordringer som kan skyldes at bakmennene benytter seg av trusler og utnytter ofrenes frykt, og som erkjenner behovet for klageordninger som oppmuntrer ofre til å stå fram,

oppfordrer deltakerstatene til:

1. å sørge for at personer som har vært gjenstand for menneskehandel med sikte på utnytting av arbeidskraft, har tilgang til rettsvesenet,
2. i samsvar med nasjonal lovgivning og internasjonale forpliktelser å innføre en refleksjonsperiode og gi ofre for menneskehandel midlertid eller fast oppholdstillatelse, å gi adgang til at ofre kan få arbeidstillatelse mens de oppholder seg i landet, og å sørge for at disse mulighetene gjøres kjent,
3. å sørge for at personer som har vært gjenstand for menneskehandel med sikte på utnytting av arbeidskraft, får hjelp, særlig adgang til et mottak, helsetjenester, juridisk bistand og sosialhjelp, hensett til anbefalingene i del V i OSSEs handlingsplan til bekjempelse av menneske-

handel og planens tillegg om å ivareta barns særlige behov for beskyttelse og bistand som offer for menneskehandel, og å sørge for at slike tjenester gjøres kjent,

4. å sørge for økt innsats og mer effektive prosedyrer for å identifisere ofre for menneskehandel, og i den forbindelse å sørge for at deres egne arbeidsinspektører får den opplæringen og de ressursene de trenger for å kunne utføre denne oppgaven, og ved behov å trappe opp inspeksjonene i sektorer som er særlig utsatt for utnytting av arbeidskraft,
5. å støtte og arbeide for at det opprettes partnerskap mellom det sivile samfunn, herunder ikke-statlige organisasjoner, og statlige organer som har i oppgave å føre tilsyn med forholdene på arbeidsplassene, for blant annet å gi ofrene hjelp og for å forhindre menneskehandel med sikte på utnytting av arbeidskraft og brudd på arbeidsrettslovgivningen, blant annet ved å iverksette målrettede bevisstgjøringsprogrammer eller innføre etiske retningslinjer på frivillig grunnlag,
6. å vurdere, i samsvar med nasjonal rett, å la personer som har vært gjenstand for menneskehandel med sikte på utnytting av arbeidskraft, bli representert i saker der offeret selv ikke kan være til stede,
7. å vurdere å utarbeide ny eller styrke eksisterende lovgivning som gir personer som har vært gjenstand for menneskehandel med sikte på utnytting av arbeidskraft, mulighet til å få erstatning for lidt skade, herunder vederlag for utestående lønn der det er aktuelt,
8. i spørsmål om handel med mennesker med sikte på utnytting av arbeidskraft å styrke det tverrfaglige samarbeidet og samhandlingen mellom arbeids- og innvandringsmyndigheter, politi, rettsvesen og sosialtjeneste, blant annet ved å etablere eller styrke eksisterende nasjonale veiledningsordninger slik det foreslås i OSSEs handlingsplan til bekjempelse av menneskehandel,
9. å sørge for at organisasjoner i det sivile samfunn som på lovlig vis yter bistand til personer som har vært gjenstand for menneskehandel med sikte på utnytting av arbeidskraft, ikke straffes eller holdes strafferettslig ansvarlig for å ha gitt slik hjelp,
10. i samsvar med grunnprinsippene i deres rettsorden å hjemle adgang til eventuelt å avstå fra å idømme ofre straff for medvirkning til ulovlig virksomhet dersom de er blitt tvunget til det,
11. å sørge for effektive klageordninger der enkeltpersoner i all fortrolighet kan melde fra om for-

hold som kan tyde på at det foreligger menneskehandel med sikte på utnytting av arbeidskraft, for eksempel arbeidsvilkår og levekår som bærer preg av utbytting,

12. å utarbeide indikatorer, eventuelt på grunnlag av indikatorene som ILOs ekspertkomité har utformet, for å sikre at arbeidet med å identifisere personer som har vært utsatt for menneskehandel med sikte på utnytting av arbeidskraft, og med å avdekke slik handel, foregår på en mest mulig ensartet og åpen måte,
13. å vurdere om det bør avholdes flere ekspertmøter for å avklare hvordan menneskehandel med sikte på utnytting av arbeidskraft kan skilles fra andre former for irregulær sysselsetting,
14. å sørge for at personer som medvirker til menneskehandel med sikte på utnytting av arbeidskraft, herunder arbeidsgivere som utbytter de ansatte, ilegges straffesanksjoner som er effektive og forholdsmessige,
15. å sørge for effektive straffesanksjoner i tilfeller der arbeidsgivere eller rekrutteringsbyråer behandler arbeidstakere som gjeldsslaver,
16. å utarbeide programmer for å hindre den ulovlige rekrutteringspraksisen som benyttes av enkelte private bemanningsbyråer, og som kan medføre at arbeidssøkere lettere utsettes for menneskehandel,
17. å vurdere å sørge for at kontraktører som med vitende og vilje benytter underkontraktører som er innblandet i menneskehandel med sikte på utnytting av arbeidskraft, kan stilles til ansvar for denne forbrytelsen,
18. å vurdere å gi dommere, aktører, polititjenestemenn og arbeidsinspektører opplæring om menneskehandel med sikte på utnytting av arbeidskraft, både med henblikk på straffefølgning og beskyttelse av ofre, og i den forbindelse å påse at det om nødvendig stilles tilstrekkelige midler til rådighet,
19. å målrette bevisstgjøringskampanjer i opprinnelses-, transit- og mottakerland særlig mot grupper som er lettere utsatt for menneskehandel med sikte på utnytting av arbeidskraft,
20. å styrke innsatsen mot barnearbeid ved å vurdere å undertegne og ratifisere ILOs konvensjon av 1999 om forbud mot og umiddelbare tiltak for å avskaffe de verste former for barnearbeid, dersom de ennå ikke har gjort det, og, dersom de allerede er part i konvensjonen, ved å gjennomføre konvensjonsbestemmelsene,
21. å styrke det internasjonale samarbeidet ved å utveksle informasjon, blant annet om tiltak som har vist seg effektive i kampen mot menneskehandel med sikte på utnytting av arbeidskraft,

og ved å finne fram til metoder som kan styrke samarbeidet om rettshåndheving samt beskyttelse av ofre og hjelp til reintegrering ved hjem-sending,

22. å bedre rutinene for innsamling og analyse av data om sammenhengen mellom migrasjon og menneskehandel med sikte på utnytting av arbeidskraft, og å dele denne informasjonen med andre deltakerstater i OSSE.

Vedlegg 10

Beslutning nr. 9/07. Kamp mot seksuell utnytting av barn på internett

Ministerrådet,

som er urolig over utbyggingen av Internett, som har resultert i en kraftig og verdensomspennende økning i bruk og distribuering av barnepornografi og i enorme fortjenester blant annet for kriminelle organisasjoner,

som stadfester at deltakerstatene har forpliktet seg til å gjennomføre ministerrådsbeslutning nr. 15/06 vedtatt i Brussel, og som merker seg den innsatsen som nedlegges i OSSEs operative strukturer for å bistå deltakerstatene i så måte,

som tar hensyn til drøftingene under ekspertmøtet 20.–21. september 2007 om seksuell utnytting av barn på Internett og under tilleggsmøtet 18.–19. oktober 2007 om den menneskelige dimensjon og kampen mot seksuell utnytting av barn,

som er fast bestemt på å bekjempe dette økende fenomenet, blant annet ved å trappe opp OSSEs innsats i kampen,

beslutter:

1. å oppfordre de deltakerstater som ennå ikke har gjort det, til å opprette et nasjonalt operativt senter, eventuelt en annen struktur, for å bedre samordningen og, i den grad det er mulig, trekke offentlig-private partnerskap med i arbeidet, slik at problemer knyttet til seksuell utnytting av barn kan behandles på en mer effektiv måte,
2. å oppfordre de deltakerstater som ennå ikke har gjort det, til å innhente og lagre informasjon, i samsvar med nasjonale bestemmelser om vern av personopplysninger, om personer som er straffedømt for å ha utnyttet eller misbrukt barn seksuelt, slik at det blir lettere å pågripe overgriperne og føre tilsyn med dem når de løslates på prøve, og til eventuelt å utvikle virkemidler for å kunne utveksle informasjon med politiorganer i andre land om seksualforbryteres dommer og yrkesforbud,
3. å oppfordre de deltakerstater som ennå ikke har gjort det, til å opprette en ordning slik at politiet, der det er aktuelt, kan samarbeide med allmennkringkastere og omgående få varslet publikum når et barn meldes savnet,
4. å henstille til de deltakerstater som ennå ikke har gjort det, å vurdere å gjøre forsettlig erverv og besittelse av barnepornografi straffbart med den begrunnelse at bruk og besittelse av barnepornografi stimulerer til vekst i denne ulovlige bransjen,
5. å anbefale de deltakerstater som ennå ikke har gjort det, å opprette en egen og landsdekkende kontakttelefon der publikum kan melde fra om misbruk av barn, herunder seksuell utnytting av barn på Internett,
6. å oppfordre deltakerstatene til etter behov å bidra til økt innsamling av data om og forskning på seksuell utnytting av barn og barnepornografi på Internett for å få bedre kunnskap om problemets omfang og tendenser og for dermed å bedre effektiviteten av programmer som skal bekjempe problemet,
7. med henblikk på å bekjempe etterspørselen etter barnepornografi på Internett, å anbefale deltakerstatene, i samsvar med nasjonale bestemmelser om vern av personopplysninger, å samarbeide både nasjonalt og internasjonalt med tilbydere av Internett-tjenester, kredittkortselskaper, banker og andre relevante foretak for å hindre at Internett brukes til seksuell utnytting av barn, og for å vanskeliggjøre betaling, slik at denne type kriminalitet blir mindre lønnsom,
8. på nytt å oppfordre deltakerstatene til å bidra til at barn som har vært offer for seksuell utnytting, sikres rettsvern, hjelp og nødvendig medisinsk behandling samt mulighet til å rehabiliteres og reintegreres i samfunnet, og eventuelt å sørge for at barn som har vært utsatt for internasjonal menneskehandel, trygt kan vende tilbake til hjemlandet,
9. å henstille til OSSEs deltakerstater å fortsette å styrke spesialopplæringen i bekjempelse av barnepornografi på Internett for polititjenestemenn, lærere og helsepersonell, alt etter forholdene, blant annet ved å benytte eksisterende programmer, som programmet som tilbys av Det internasjonale senter for forsvunne

og utnyttede barn (International Centre for Missing and Exploited Children), og pålegger de berørte operative strukturene i OSSE å formidle kontakt i den forbindelse,

10. å pålegge de berørte operative strukturene i OSSE, innenfor rammen av de tilgjengelige ressurser og uten at det går ut over eksisterende virksomhet, på anmodning å bistå deltakerstatene med å gjennomføre denne beslutning og Ministerrådets beslutning nr. 15/06,
11. å pålegge OSSEs sekretariat, innenfor rammen av de foreliggende ressurser, å opprette et eget område på nettstedet POLIS, som er underlagt Sekretariatets strategiske enhet for politisaker (SPMU), viet bekjempelse av seksuell utnytting av barn på Internett og med informasjon på flere språk; POLIS-avdelingen bør i den forbindelse opprette et ekspertforum der politiorganene i deltakerstatene kan få tilgang til beste praksis og tilgjengelige etterforskningsmeto-

der og -programmer, der deltakerstatene kan få hjelp til å utforme lovverk eller få tilgang til modell-lover, og der publikum kan finne nyttige nettlenger og informasjon som kan bidra til bevisstgjøring,

12. å gi Sekretariatet i oppgave via nettstedet POLIS å arrangere et nettmøte i OSSE i 2008 om seksuell utnytting av barn på Internett, finansiert ved frivillige bidrag,
13. å pålegge Generalsekretæren, innenfor rammen av de foreliggende ressurser og med behørig hensyn til den virksomhet som utføres av andre internasjonale organisasjoner, i samarbeid med deltakerstatene å se nærmere på hvordan OSSE kan styrke sin ekspertise på området,
14. å be OSSEs samarbeidspartnere om på frivillig grunnlag å påta seg de samme forpliktelser som deltakerstatene i kampen mot seksuell utnytting av barn.

Vedlegg 11**Beslutning nr. 10/07. Toleranse og ikke-diskriminering:
fremme av gjensidig respekt og forståelse**

Ministerrådet,

som stadfester at respekt for menneskerettighetene og de grunnleggende friheter, demokrati og rettsstatens normer står sentralt i OSSEs utvidede sikkerhetsbegrep, og at toleranse og ikke-diskriminering er viktige elementer i arbeidet for menneskerettigheter og demokratiske verdier,

som stadfester at utslag av diskriminering og intoleranse truer enkeltmenneskers sikkerhet og hindrer sosialt samhold, og som gjentar at dette kan resultere i omfattende konflikter og vold,

som er bekymret over utbredelsen av hatkriminalitet i alle deler av OSSEs område, og som innser nødvendigheten av å samarbeide for å kunne bekjempe denne kriminaliteten mest mulig effektivt, og som merker seg rapporten om «Hatkriminalitet i OSSEs område: utbredelse og mottiltak», som Kontoret for demokratiske institusjoner og menneskerettigheter (ODIHR) har utarbeidet på oppdrag fra deltakerstatene,

som er klar over at nasjonalforsamlingene har som viktig oppgave å vedta lovgivning mot hatkriminalitet og diskriminering og å tjene som et forum for nasjonal debatt, og som også er klar over at OSSEs parlamentarikerforsamling har som viktig oppgave å øke oppmerksomheten om de forpliktelser OSSE har påtatt seg for å fremme toleranse og ikke-diskriminering,

som fremhever det arbeidet Formannskapetets tre personlige representanter nedlegger som ledd i OSSEs samlede innsats mot intoleranse og diskriminering, og som imøteser konklusjonene etter Formannskapetets gjennomgang av ordningen med personlige representanter, som har funnet sted i samråd med deltakerstatene,

som understreker at det er deltakerstatene, herunder deres politiske representanter, som har hovedansvaret for at intoleranse og diskriminering settes på dagsordenen,

som stadfester at det forplikter seg til å sette økt fokus på verdien av kulturelt og religiøst mangfold som en kilde til gjensidig berikelse av våre samfunn, og til å anerkjenne betydningen av at integrering skjer med respekt for kulturelt og reli-

giøst mangfold, som et sentralt element i arbeidet for gjensidig respekt og forståelse,

som er oppmerksom på at ungdom kan spille en viktig rolle ved å fremme gjensidig respekt og forståelse på tvers av kultur og religion og derved bidra til å fremme demokrati, menneskerettigheter og grunnleggende friheter, og som i den forbindelse merker seg ungdomsforumet som ble avholdt i Madrid 5. og 6. november 2007,

som er klar over at utslag av intoleranse og diskriminering kan undergrave arbeidet med å verne om enkeltmenneskers rettigheter, herunder innvandrere, flyktninger, personer som tilhører nasjonale minoriteter, og statsløse,

som innser betydningen av religions- og trosfrihet og av undervisning i toleranse og ikke-diskriminering som et middel til å fremme gjensidig respekt og forståelse, og som i den forbindelse merker seg fremleggingen av Toledo-prinsippene for religions- og livssynsundervisning i offentlige skoler,

som gjentar at OSSE er opptatt av FN-initiativet Alliansen mellom sivilisasjoner («Alliance of Civilizations») og ønsker å gi et passende bidrag til å gjennomføre de tiltak som høynivåpanelet anbefaler i sin rapport,

som merker seg oppnevningen av FNs høyrepresentant for Alliansen mellom sivilisasjoner og hans fremlegging av gjennomføringsplanen (2007–2009) på ministermøtet i vennegruppen i september 2007 i New York, og som også merker seg det første møtet i Alliansens årlige forum, som finner sted i Madrid i januar 2008,

som minner om OSSEs forpliktelser om å fremme toleranse og ikke-diskriminering, som Organisasjonen har påtatt seg under tidligere ministermøter, og som merker seg resultatet av de ulike temakonferansene om toleranse og ikke-diskriminering,

som uttrykker tilfredshet med OSSEs høynivåkonferanse om bekjempelse av diskriminering og fremme av gjensidig respekt og forståelse, som fant sted i Bucuresti i juni 2007 til oppfølging av Cordoba-konferansen om antisemittisme og andre

former for intoleranse i 2005, og som merker seg Formannskapets Bucuresti-erklæring,

som videre minner om OSSE-formannskapets konferanse om intoleranse og diskriminering rettet mot muslimer, som fant sted i Cordoba i oktober 2007, og som merker seg Formannskapets Cordoba-erklæring om bekjempelse av intoleranse og diskriminering rettet mot muslimer,

som er oppmerksom på at de ulike formene for intoleranse har sine spesifikke trekk, men som samtidig innser betydningen av å ha en helhetlig tilnærming og å drøfte tverrgående spørsmål om blant annet lovgivning, rettshåndheving, innsamling av data om og overvåking av hatkriminalitet, undervisning, mediene, en konstruktiv offentlig debatt og fremme av tverrkulturell dialog for å kunne bekjempe enhver form for diskriminering mest mulig effektivt,

1. maner politikere, også medlemmer av nasjonalforsamlingene, til fortsatt innsats og til på det sterkeste å fordømme og ta avstand fra ethvert utslag av rasisme, fremmedfrykt, antisemitisme, diskriminering og intoleranse, rettet blant annet mot kristne, jøder, muslimer og medlemmer av andre trossamfunn, samt ethvert utslag av voldelig ekstremisme som bunner i aggressiv nasjonalisme og nynazisme, samtidig som ytringsfriheten til enhver tid blir ivarettatt,
2. understreker nødvendigheten av at deltakerstatene kontinuerlig innhenter og oppbevarer pålitelig informasjon og statistiske data om hatkriminalitet og hatmotiverte handlinger, sørger for opplæring av berørte polititjenestemenn og styrker samarbeidet med det sivile samfunn,
3. oppfordrer deltakerstatene til å arbeide for innføring av undervisningsprogrammer, slik at ungdom blir mer bevisst verdien av gjensidig respekt og forståelse,
4. gjentar at det erkjenner at frie og uavhengige medier kan spille en vesentlig rolle i et demokratisk samfunn og ha stor innflytelse i den forstand at de kan imøtegå eller forsterke misoppfatninger og fordommer, og slik sett stadig oppfordrer journalister til selv, og på frivillig grunnlag, å innføre faglige standarder, til selvregulering i bransjen og til andre ordninger som er egnet til å sikre større grad av profesjonalitet, presisjon og etterlevelse av etiske standarder blant journalister,
5. oppfordrer deltakerstatene til, i samarbeid med det sivile samfunn og i samsvar med egen lovgivning, å trappe opp innsatsen for å bekjempe tilskyndelse til vold og hatkriminalitet, blant annet gjennom Internett, uten at ytringsfrihe-

ten dermed krenkes, og understreker samtidig at de muligheter Internett gir for å fremme opplysning om demokrati, menneskerettigheter og toleranse, bør utnyttes fullt ut,

6. maner til sterkere engasjement for å gjennomføre handlingsplanen for å bedre situasjonen for roma og sinti i OSSE-området,
7. oppfordrer deltakerstatene til å beskytte innvandrere med lovlig opphold i vertslandet, personer som tilhører nasjonale minoriteter, statsløse og flyktninger mot rasisme, fremmedfrykt, diskriminering og voldshandlinger som skyldes intoleranse, og til å utarbeide eller styrke nasjonale strategier og programmer for å integrere ordinære innvandrere, noe som også fordrer aktiv deltakelse fra innvandrerne selv,
8. oppfordrer deltakerstatene til å utveksle informasjon om lovgivningstiltak, politikk og programmer som har vist seg effektive for å fremme et inkluderende samfunn tuftet på respekt for kulturelt og religiøst mangfold, menneskerettigheter og demokratiske prinsipper,
9. forplikter seg til å sikre effektiv oppfølging av det arbeidet som deltakerstatene og de berørte OSSE-institusjonene, særlig Kontoret for demokratiske institusjoner og menneskerettigheter (ODIHR) gjennom sitt program for toleranse og ikke-diskriminering, hittil har nedlagt for, innenfor rammen av deres respektive mandater, å fremme toleranse og ikke-diskriminering, idet ministrene understreker betydningen av å gjennomføre OSSEs gjeldende forpliktelser, samtidig som det tas hensyn til andre relevante internasjonale og regionale organisasjoners erfaring og ekspertise for å unngå dobbeltarbeid; ministrene vil videre vurdere om det i fremtiden bør avholdes konferanser på politisk nivå, eventuelt med jevne mellomrom, og med gjennomføringsmøter i 2008,
10. oppfordrer de deltakerstater som ennå ikke har gjort det, til å opprette nasjonale institusjoner eller egne sakkyndige organer for å bekjempe intoleranse og diskriminering, og oppfordrer dem også til å utarbeide og iverksette nasjonale strategier og handlingsplaner på området og i den forbindelse å benytte seg av de berørte OSSE-institusjonenes, eventuelt også relevante internasjonale organers, ekspertise og hjelp, gjeldende forpliktelser tatt i betraktning,
11. beslutter å vurdere å gi et passende bidrag fra OSSE for å gjennomføre de anbefalinger som høynivåpanelet har fremlagt for Alliansen mellom sivilisasjoner, hensett til gjennomføringsplanen som FNs høyrepresentant for Alliansen

mellom sivilisasjoner har utarbeidet, og anbefaler at OSSEs generalsekretær, i samråd med Formannskapet, deltar på det forestående før-

ste møtet i Alliansens årlige forum i Madrid og underretter deltakerstatene om utfallet av møtet.

Vedlegg 12**Beslutning nr. 11/07. OSSEs formannskap
i årene 2009, 2010 og 2011**

Ministerrådet

beslutter at Hellas skal ha formannskapet i OSSE i 2009,

beslutter at Kasakhstan skal ha formannskapet i OSSE i 2010,

beslutter at Litauen skal ha formannskapet i OSSE i 2011.

**Tolkningserklæring i henhold til punkt iv.1(a)6
i OSSEs forretningsorden**

Fra Kasakhstans delegasjon:

«Hr. formann, kjære kolleger

Kasakhstan har i nærmere fem år arbeidet aktivt for å få formannsvervet i OSSE.

Vi mener valget av Kasakhstan til formann i OSSE og de prosesser dette utløser, i økende grad vil påvirke ikke bare den omfattende moderniseringen av vårt land og regionen som helhet, men også fornyingen av vår organisasjon, til beste for alle OSSEs deltakerstater.

Vi vil gjerne benytte denne anledningen til å uttrykke vår dype takknemlighet overfor partnerlandene, som hele tiden har støttet Kasakhstans kandidatur.

Det var viktig for oss å få formannsvervet i 2009 som et bevis på de raske demokratiske endringene som finner sted i vårt land.

Ettersom Kasakhstan var den eneste kandidaten til formannsvervet i 2009 og i den egenskap hadde støtte fra den overveiende delen av OSSEs deltakerstater, ser vi ingen nevneverdige og saklige grunner til at vårt kandidatur skulle bli avslått.

Kasakhstans delegasjon ønsker i den forbindelse å gi uttrykk for sitt syn på beslutningen om å endre formannsåret til 2010 for vårt lands vedkommende. Vi respekterer denne beslutningen, som var basert på konsensus. Vi ønsker at denne handling skal anses som en velvillig handling fra Kasakhstans og alle OSSE-statenes side, en handling vi har påtatt oss ut fra et ønske om å styrke Organisasjonen som helhet.

Kasakhstans delegasjon foreslår at situasjonen rundt vårt lands kandidatur ikke skal oppfattes dit hen at den skaper presedens, men like fullt anses som et eksempel på en konstruktiv beslutning som er truffet for å styrke OSSEs betydning og rolle i det internasjonale samfunn.

Vi ber, ærede hr. formann, om at denne erklæring vedlegges den vedtatte beslutning og inntas i journalen for dagens møte.»

Vedlegg 13

**Beslutning nr. 12/07. Tid og sted for det neste møtet
i OSSEs ministerråd**

Ministerrådet

beslutter at det 16. møtet i OSSEs ministerråd
skal holdes i Helsingfors 4. og 5. desember 2008.

Vedlegg 14**Ministererklæring**

Vi har med tilfredshet merket oss at Armenia og Aserbajdsjan har sagt seg villig til å fortsette de pågående forhandlingene om en løsning på konflikten i Nagorno-Karabakh også i det forestående valgåret.

Vi støtter meklingsinnsatsen til medformennene i OSSEs Minsk-gruppe og deres bestrebelser på å utforme, i samarbeid med partene, et sett med

prinsipper som kan legges til grunn for en fredelig løsning på konflikten. Vi oppfordrer på det sterkeste de to partene til å legge bak seg de gjenværende uoverensstemmelser og dermed gi til kjenne at de godtar det overordnede prinsippet for en løsning, og med dette som utgangspunkt å utarbeide et forslag til en fullverdig fredsavtale.

Vedlegg 15**Ministererklæring om OSSEs samarbeidspartnere**

1. Vi, utenriksministrene i deltakerstatene i OSSE, ser med glede på samarbeidspartneres økte engasjement i Organisasjonen, og har merket oss at det i årenes løp er lagt et solid fundament for et styrket partnerskap. Vi må bygge videre på Sluttakten av 1975 fra Helsingfors, Helsingfors-dokumentet fra 1992, Budapest-dokumentet fra 1994, Sikkerhetspakten for Europa fra 1999, OSSEs strategi for å møte trusler mot sikkerheten og stabiliteten i det 21. århundre fra 2003, ministerrådsbeslutning nr. 17/04 om OSSE og OSSEs samarbeidspartnere samt andre relevante dokumenter og beslutninger som understreker betydningen av dialog og samarbeid med samarbeidspartnerne, med sikte på større utbredelse av OSSEs normer, prinsipper og forpliktelser blant partnerne.
2. Vi ser fortsatt med uro på truslene mot sikkerheten og stabiliteten i og rundt OSSEs område. Vi minner på ny om den gjensidige avhengigheten mellom sikkerheten i OSSE-området og sikkerheten for samarbeidspartnerne, og vi oppfordrer til ytterligere innsats for å styrke forbindelsene mellom samarbeidspartnerne og deltakerstatene, slik at vi blir bedre i stand til å svare på nye og tradisjonelle trusler mot sikkerheten.
3. Vi støtter samarbeidspartneres innsats for å fremme OSSEs normer, prinsipper og forpliktelser i sitt eget område, og oppmuntrer dem til å ta ytterligere skritt for å gjennomføre dem på frivillig grunnlag. Vi oppfordrer samarbeidspartnerne til å rapportere om gjennomføringen på aktuelle møter i OSSE. Vi anbefaler å videreutvikle de årlige middelhavsseminarene og konferansene med våre samarbeidspartnere i Asia, slik at de blir en effektiv kanal for kommunikasjon mellom land i ulike deler av verden. Vi oppmuntrer partnerne til fortsatt engasjement i spørsmål av felles interesse for OSSE og deres eget område. Vi anbefaler også i større grad å dele våre erfaringer fra forebyggende diplomati og tillitsskapende tiltak, i tillegg til å styrke samarbeidet med relevante regionale organisasjoner.
4. Vi oppfordrer OSSEs formannskap til å benytte seg fullt ut av muligheten til å invitere samarbeidspartnerne til å delta på møter i OSSEs beslutningsorganer og i berørte underliggende uformelle organer fra sak til sak, og til å bidra med muntlige og/eller skriftlige innlegg, i samsvar med OSSEs forretningsorden. Vi roser i den forbindelse formannskapet i Det faste råd og i Forum for sikkerhetssamarbeid (FSC) for deres bestrebelser på å legge til rette for at samarbeidspartnerne jevnlig kan delta på møtene i de to organene.
5. Gjennom de respektive kontaktgruppene vil vi holde samarbeidspartnerne jevnlig oppdatert om de drøftinger som finner sted i forkant av aktuelle ministerrådsbeslutninger. Vi ber kontaktgruppene ledere underrette Det faste råd om aktuelle saker og hvert år å legge fram en rapport for Ministerrådet. I pakt med punkt 49 i Sikkerhetspakten for Europa oppfordrer vi også Det faste råd til å behandle anbefalingene fra kontaktgruppene, middelhavsseminarene og OSSEs konferanser med samarbeidspartnerne i Asia.
6. Vi forutsetter at OSSEs videre engasjement med samarbeidspartnerne gjennomføres innenfor rammen av de tilgjengelige ressurser og unngår virksomhet som allerede utføres av andre internasjonale organisasjoner.
7. Vi merker oss og verdsetter utfallet av OSSE-konferansen i Mongolia i 2007 for å styrke den kooperative sikkerheten mellom OSSE og samarbeidspartnerne i Asia. Vi ber om at Organisasjonen utreder muligheten for en bredere anvendelse av anbefalingene og forslagene fra denne konferansen. Vi ser fram til den neste konferansen mellom OSSE og samarbeidspartnerne i Asia.
8. Likeledes ser vi fram til middelhavsseminaret 2007 om bekjempelse av intoleranse og diskriminering og fremme av gjensidig respekt og forståelse, som finner sted i Tel Aviv 18.–19. desember 2007.

9. Vi ser med glede på at kontaktgruppenes ledere har tatt initiativ til å arrangere et felles møte mellom gruppene, det første i sitt slag, for å gjøre opp status for samarbeidet mellom OSSE og OSSEs samarbeidspartnere.
 10. Vi oppfordrer samarbeidspartnerne til å styrke samkvemmet med deltakerstatene og OSSEs operative strukturer innenfor alle tre dimensjoner. I den forbindelse vil utvekslingen av informasjon om beste praksis og konkrete erfaringer kunne styrkes ytterligere, særlig ved å legge til rette for at eksperter fra samarbeidspartnerne kan delta i OSSEs aktiviteter. Vi er rede til å behandle anmodninger om bistand fra samarbeidspartnerne på områder der OSSE har særlig ekspertise.
 11. Vi ser med tilfredshet på Det faste råds beslutning om å opprette et partnerskapsfond, noe som vil lette det videre arbeidet for økt deltakelse fra samarbeidspartnerne side. Vi oppfordrer deltakerstatene og samarbeidspartnerne til å bidra til fondet.
 12. Idet vi minner om Det faste råds beslutning nr. 233 av 11. juni 1998, inviterer vi samarbeidspartnerne til å sende representanter til å delta i valgobservasjon, og oppfordrer OSSEs parlamentarikerforsamling og Kontoret for demokratiske institusjoner og menneskerettigheter (ODIHR) til å sørge for at de innlemmes i valgovervåking i regi av OSSE.
 13. Vi ser med glede på at OSSEs parlamentarikerforsamling har tatt initiativ til å arrangere et årlig parlamentarikerforum for middelhavsområdet, og oppfordrer Parlamentarikerforsamlingen til å vurdere om det ikke også bør arrangeres et forum for Asia. Vi oppfordrer videre samarbeidspartnerne til å delta på disse arrangementene.
 14. Vi oppfordrer OSSEs formannskap og kontaktgruppens ledere til, i samarbeid med Generalsekretæren, å fortsette å støtte dialogen med samarbeidspartnerne og å lette forbindelsen mellom partnerne og OSSEs operative strukturer for å kunne møte felles trusler mot sikkerheten og stabiliteten og fremme gjennomføring av OSSEs normer, prinsipper og forpliktelser på frivillig grunnlag.
 15. Vi minner om Det faste råds beslutning nr. 430 av 19. juli 2001, og erklærer at vi fortsatt er åpen for å vurdere fremtidige søknader om partnerskap fra interesserte land.
-

Vedlegg 16**Ministererklæring om støtte til FNs globale antiterrorstrategi**

1. Vi, medlemmene av OSSEs ministerråd, ser fortsatt med uro på den vedvarende trusselen fra terrorister i OSSEs område.
2. Vi stadfester OSSEs gjeldende forpliktelser om å bekjempe terrorisme og bekrefter at antiterrorvirksomhet fortsatt skal være en prioritert oppgave i OSSE.
3. Vi erkjenner at De forente nasjoner har en ledende rolle i den internasjonale kampen mot terrorisme, og støtter opp om FNs globale antiterrorstrategi, som Generalforsamlingen vedtok 8. september 2006, og som vi anser som veiledende for OSSEs antiterrorvirksomhet, fordi FN-strategien skisserer en helhetlig og global tilnærming til bekjempelse av terrorisme ved å omtale ikke bare hvordan terrorisme kommer til uttrykk, men også hvilke omstendigheter som kan bidra til dens spredning, innenfor en ramme basert på menneskerettigheter og rettsstatens normer, og ved at den oppfyller alle forpliktelser etter folkeretten, særlig internasjonale menneskerettigheter, internasjonalt vern for flyktninger og internasjonal humanitærrett.
4. Vi minner om FN-strategiens helhetlige og globale tilnærming til bekjempelse av terrorisme ved å omtale ikke bare hvordan terrorisme kommer til uttrykk, men også hvilke omstendigheter som kan bidra til dens spredning, herunder, men ikke begrenset til langvarige og uavklarte konflikter, avhumanisering av ofre for terrorisme, uansett form og utslag, manglende rettssikkerhet og brudd på menneskerettighetene, diskriminering på grunn av etnisk opprinnelse, nasjonalitet eller religion, politisk utestenging, sosioøkonomisk marginalisering og fravær av godt styresett, samtidig som vi erkjenner at ingen av disse omstendighetene kan unnskyldes eller rettferdiggjøre terrorisme.
5. Vi merker oss at FNs generalforsamling oppmuntrer regionale organisasjoner til å «støtte gjennomføringen av strategien, blant annet ved å mobilisere ressurser og ekspertise».
6. Vi minner om forpliktelsen til å gjennomføre alle resolusjoner som FNs sikkerhetsråd vedtar om internasjonal terrorisme, samtidig som vi erkjenner at mange stater fortsatt vil trenge hjelp til å gjennomføre resolusjonene.
7. Vi støtter OSSE-sekretariatets innsats for å fremme gjennomføring av strategien, særlig det årlige høynivåmøtet i «trepart-pluss»-format mellom Europarådet, Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa og De forente nasjoner (februar 2007 i Wien) og rundebordskonferansene for antiterrorreksperter fra regionale organisasjoner og antiterrorsentre, som ble arrangert av OSSEs antiterrorenhet (ATU) og fant sted i København (juli 2006) og Vilnius (juni 2007).
8. Vi uttrykker tilfredshet med at OSSEs tilnærming til kampen mot terrorisme er i tråd med FN-strategiens tilnærming, blant annet fordi den fremmer rettsstatens normer, respekt for menneskerettighetene og effektive strafferettssystemer – alle grunnleggende premisser for vår felles kamp mot terrorisme. Vi sier oss også tilfreds med at alt det arbeidet OSSE nedlegger for å bekjempe terrorisme, kan anses som et bidrag til gjennomføring av FN-strategien. OSSE, særlig deltakerstatene, om nødvendig med hjelp fra Organisasjonens sekretariat, institusjoner og feltoperasjoner, skal fortsette å gjennomføre sine antiterrorforpliktelser og kan blant annet konsentrere innsatsen, om enn ikke utelukkende, om følgende oppgaver:
9. OSSE skal fortsette å fremme de internasjonale bestemmelsene mot terrorisme, særlig de universelle konvensjonene og protokollene mot terrorisme, og oppfordrer deltakerstatene til å bli part i og gjennomføre sine forpliktelser etter disse instrumentene.
10. Sekretariatet har i perioden 2005–2007, og i samarbeid med FNs kontor mot narkotika og kriminalitet (UNODC), arrangert en rekke møter på overordnet, subregionalt og nasjonalt nivå i OSSE for å styrke det rettslige samarbeidet internasjonalt i straffesaker forbundet med terrorhandlinger ut fra prinsippet om at gjerningspersonen skal utleveres eller straffefølges, og ut fra en erkjennelse om at FN-strategien legger særskilt vekt på straffefølgning

og rettslig samarbeid i den forbindelse. Sekretariatet skal nå videreføre sitt program for rettslig samarbeid med særlig, om enn ikke utelukkende, vekt på hjelp til å lære opp rettstjenestemenn på subregionalt og nasjonalt plan.

11. Gjennom Forum for sikkerhetssamarbeid (FSC), og i nært samarbeid med Sikkerhetsrådets komité nedsatt i henhold til resolusjon 1540, skal deltakerstatene fortsette å fremme full gjennomføring av FNs sikkerhetsrådsresolusjon 1540 (2004), gitt trusselen om spredning av masseødelegglesesvapen som er i hendene på terrorister. Sikkerhetsforumet skal også styrke samarbeidet for å bekjempe den risiko som følger av ulovlig handel med håndvåpen og lette våpen (SALW), blant annet bærbare luftforsvarssystemer (MANPADS) og konvensjonell ammunisjon. Deltakerstatene skal arbeide for full gjennomføring av relevante gjeldende politiske og militære forpliktelser, særlig de forpliktelser som er nedfelt i atferdskodeksen for de politiske og militære sidene ved sikkerheten og i OSSEs dokument om håndvåpen og lette våpen.
12. Sett på bakgrunn av at OSSEs antiterrorenhet har utarbeidet et omfattende program for kontroll med reisedokumenter som er fullt og helt i tråd med FN-strategiens oppfordring om å trappe opp innsatsen og samarbeidet for å bedre kontrollen med fremstilling og utstedelse av legitimasjonspapirer og reisedokumenter, skal Antiterrorenheten styrke innsatsen for å lette innføringen av tekniske plattformer som gjør det mulig å søke i Interpols database for stjålne og tapte reisedokumenter direkte fra en grensepost, bidra til at statene sender inn opplysninger om tapte og stjålne dokumenter til Interpol, og fortsette å arbeide for tekniske oppgraderinger av reisedokumenter og for at det innføres omfattende og sikre behandlings- og utstedelsesrutiner som er i tråd med Den internasjonale organisasjonen for sivil luftfarts (ICAO) standarder, og som beskytter menneskers identitet og styrker sivile registreringssystemer, slik at prinsippet om likebehandling blir ivaretatt.
13. Deltakerstatene skal samarbeide fullt ut i kampen mot terrorisme, i samsvar med sine forpliktelser etter folkeretten, for å oppspore personer som støtter, medvirker til, deltar i eller forsøker å delta i finansieringen, planleggingen, forberedelsene til eller gjennomføringen av terrorhandlinger, eller som tilbyr trygt tilholdssted, og også for å nekte slike personer trygt tilholdssted og stille dem for retten ut fra prinsippet om at gjerningspersonen skal utleveres eller straffefølges. Deltakerstatene skal treffe hensiktsmessige tiltak i samsvar med aktuelle bestemmelser i nasjonal rett og folkeretten, herunder internasjonale menneskerettighetsstandarder, før de innvilger en asylsøker flyktningestatus, for å sikre at vedkommende ikke har planlagt, medvirket til eller deltatt i gjennomføringen av terrorhandlinger. I tråd med folkeretten skal de påse at personer som begår, organiserer eller medvirker til terrorhandlinger, ikke misbruker flyktningestatusen, og at påstander om politiske motiver ikke anerkjennes som grunn til å avslå en begjæring om utlevering av en antatt terrorist.
14. Deltakerstatene i OSSE er fortsatt dypt bekymret over at Internett brukes til terrorformål, og skal derfor fortsette å utveksle informasjon om denne trusselen og treffe andre tiltak i samsvar med Ministerrådets beslutning nr. 7/06 om å bekjempe bruk av Internett til terrorformål.
15. OSSE vil støtte eventuelle tiltak fra FNs terrorismekomité/Terrorismekomiteens eksekutivdirektorat for å fremme gjennomføring av Sikkerhetsrådets resolusjon 1624 (2005).
16. OSSE skal fortsatt delta i prosesser med henblikk på å løse langvarige konflikter, som er én av flere omstendigheter som kan bidra til terrorisme.
17. OSSE skal fortsatt arbeide for å bekjempe voldelig ekstremisme og radikalisering som fører til terrorisme. Intoleranse og diskriminering må håndteres og bekjempes av OSSEs deltakerstater og operative strukturer innenfor rammen av deres respektive mandater. Det faste råd skal i løpet av 2008, og med OSSE-sekretariatets og -institusjonenes hjelp, se nærmere på hvordan Organisasjonen med sin flerdimensjonale tilnærming kan bidra til økt kunnskap om fenomener som voldelig ekstremisme og radikalisering som fører til terrorisme, ved å utveksle erfaring landene imellom.
18. OSSE skal fortsatt arbeide for å bedre sikkerheten rundt den internasjonale forsyningskjeden, særlig ved å støtte og lette det kapasitetsbyggende arbeidet som utføres av Verdens tollorganisasjon (WCO) for å kunne gjennomføre organisasjonens rammeverk for sikkerhet og lettelser i verdenshandelen. Organisasjonen vil gjøre sitt beste for å tjene som en plattform for samordning og samarbeid mellom berørte internasjonale organisasjoner og nasjonale myndigheter med henblikk på å utforme og anvende en integrert tilnærming til sikring av forsyningskjeden.

19. OSSE skal fortsatt forplikte seg til å arbeide for offentlig-private partnerskap i kampen mot terrorisme og fortsatt bestrebe seg på å trekke privat sektor (sivilsamfunn og næringsliv) med i sin antiterrorvirksomhet.
20. Kontoret til koordinatoren for økonomiske og miljømessige aktiviteter i OSSE (OCEEA) skal, i samarbeid med FNs kontor mot narkotika og kriminalitet (UNODC), Verdensbanken, Spesialgruppen for finansielle tiltak (FATF), Euro-Asian Group (EAG) og andre aktuelle partnere, fortsatt og på anmodning bistå deltakerstatene med å bygge opp kapasitet for å kunne bekjempe finansiering av terrorisme, blant annet ved å styrke de finansielle kontrollordningene og ved å gjennomføre FATFs ni særlige anbefalinger om finansiering av terrorisme og FATFs 40 anbefalinger om hvitvasking av penger.
21. OSSE vil samarbeide nært med UNODC og dermed sørge for at trusselen fra narkotikahandel blir stående på dagsordenen, og vil følge opp arbeidet og de gode resultatene som er oppnådd på dette feltet i 2006 og 2007.
22. Kontoret for demokratiske institusjoner og menneskerettigheter (ODIHR) skal fortsatt og på anmodning bistå deltakerstatene med å sikre at deres tiltak mot terrorisme er i tråd med menneskerettighetene, i henhold til deres OSSE-forpliktelser. ODIHR skal fortsatt gi teknisk bistand og råd om de menneskerettslige sidene ved utforming og gjennomføring av nasjonal lovgivning for å bekjempe den trusselen som følger av terrorisme, voldelig ekstremisme og radikaliserings som fører til terrorisme, og skal fortsatt legge til rette for dialog mellom statlige og ikke-statlige aktører med sikte på å finne fram til nye områder for samarbeid og gjensidig bistand.
23. OSSEs institusjoner skal fortsette den overordnede innsatsen for å bekjempe intoleranse og diskriminering og fremme gjensidig respekt og forståelse, blant annet gjennom prosjekter og programmer som favner alle deler av samfunnet.
24. OSSE skal fortsatt ta opp spørsmål om solidaritet med ofre for terrorhandlinger, og skal i så måte ta utgangspunkt blant annet i Det faste rådts beslutning nr. 618 om solidaritet med ofre for terrorisme og ta til etterretning resultatet av høynivåmøtet om ofre for terrorisme, som fant sted i Wien i september 2007.
25. Vi bekrefter at OSSE og OSSEs sekretariat, institusjoner og feltoperasjoner stadig er beredt til å samarbeide nært med FN-systemet og med andre internasjonale og regionale organisasjoner for å få gjennomført FNs globale antiterrorstrategi. OSSE vil fortsatt støtte FN i kampen mot terrorisme og vil samarbeide med andre internasjonale og regionale organisasjoner som er aktive innen feltet, ved å bidra til at deltakerstatene kan få hjelp fra organisasjonene til kapasitetsbygging, og ved å støtte opp om og fremme organisasjonenes antiterror- og sikkerhetsstandarder, betegnet som beste praksis for å bekjempe terrorisme. OSSE vil også bidra til at det etableres nettverk mellom antiterror eksperter fra deltakerstatene og internasjonale og regionale organisasjoner for å styrke samarbeidet og oppnå økt synergieffekt, og dermed gi sitt bidrag til den globale kampen mot terrorisme.

Vedlegg 17**Madrid-erklæringen om miljø og sikkerhet**

OSSEs ministerråd,

som minner om prinsippene om miljø og sikkerhet i dokumentet om en OSSE-strategi for den økonomiske og miljømessige dimensjon fra 2003 (Maastricht-strategien),

som minner om Sluttakten av 1975 fra Helsingfors, Sluttdokumentet av 1990 fra KSSEs konferanse om økonomisk samarbeid i Europa (Bonn-dokumentet), Sikkerhetspakten for Europa, som ble vedtatt på OSSE-toppmøtet i Istanbul i 1999, dokumentet fra 2003 om en OSSE-strategi for den økonomiske og miljømessige dimensjon, som er nevnt ovenfor, andre relevante OSSE-dokumenter og -beslutninger om miljøspørsmål samt resultatet av de tidligere møtene i Forum for økonomiske og miljømessige spørsmål (EEF), som OSSEs arbeid for miljø og sikkerhet er tuftet på,

som tar hensyn til miljøfarene, særlig de farer som knytter seg til utarming og forurensning av jordsmonnet, forørkning og vannforvaltning, og til de miljømessige konsekvensene av naturkatastrofer og menneskeskapte katastrofer, som Tsjernobyl-ulykken, – miljøfarer og konsekvenser som kan påvirke sikkerheten i OSSE-området i betydelig grad, og som vil kunne bekjempes mer effektivt innenfor rammen av et multilateralt samarbeid, og som minner om resultatet av det 15. møtet i Forum for økonomiske og miljømessige spørsmål,

som innser at klimaendringene vil være en utfordring i lang tid fremover; som erkjenner at De forente nasjoners klimaprosess er det rette forum for å fremforhandle globale tiltak mot slike endringer i fremtiden, og at OSSE, som en regional sikkerhetsorganisasjon i henhold til FN-paktens kapittel VIII, har en utfyllende rolle å spille innenfor rammen av sitt mandat ved å møte denne utfordringen i sitt eget område,

som minner om slutterklæringen fra den sjette ministerkonferansen i «Miljø for Europa»-prosessen, som fant sted i Beograd; i erklæringen erkjenner ministrene at miljøproblemer som løses i fellesskap, gir statene anledning til samarbeid, noe som bidrar til å minske spenning og til å styrke samarbeidet og sikkerheten, og at samarbeid i miljøsaker kan bidra til å bygge freden; Ministerrådet har

også merket seg den kontinuerlige innsatsen og erfaringene fra OSSE, UNDP og UNEPs felles og etterspørselsdrevne miljø- og sikkerhetsinitiativ (ENVSEC) i deltakerstatene,

som erkjenner at god miljøforvaltning er viktig for myndighetene i deltakerstatene,

som gjentar at deltakerstatene alle er fast bestemt på å fortsette å styrke samarbeidet for å redusere miljørelatert sikkerhetsrisiko, både seg imellom og med andre internasjonale og regionale institusjoner og organisasjoner som arbeider med miljøspørsmål, deriblant FN, FNs særorganisasjoner, programmer og konvensjoner og OSSEs samarbeidspartnere, og som er opptatt av den merverdi OSSE kan tilføre, og av å unngå dobbeltarbeid,

som minner om ministerrådsbeslutning nr. 12/06 om dialog om energisikkerheten i OSSE og nr. 11/06 om dialog om fremtidens transport i OSSE, og som ser med tilfredshet på at «Samarbeid om maritime transportruter og innlands vannveier i OSSE-området: økt sikkerhet og bedre vern av miljøet» er valgt som tema for det 16. møtet i Forum for økonomiske og miljømessige spørsmål,

som bekrefter at miljøsamarbeid kan tjene som et redskap for å hindre spenning, skape tillit og fremme godt naboskap i OSSEs område,

har trukket følgende konklusjoner:

1. Vi fremhever betydningen av økt samarbeid om miljø og sikkerhet i OSSEs område.
2. Miljødelegasjoner, herunder naturkatastrofer og menneskeskapte katastrofer, og de konsekvenser de kan få for migrasjonspresset, kan bidra ytterligere til en konflikt. Klimaendringer kan forsterke disse miljøutfordringene.
3. Miljøsamarbeid og fremme av tidlig varsling kan være nyttig for å dempe spenning som ledd i en bredere satsing for å forebygge konflikt, skape gjensidig tillit og fremme godt naboskap.
4. OSSE har, innenfor rammen av sitt mandat, sine finansielle og menneskelige ressurser og sin kapasitet, potensial til å utvide og utdype samarbeidet med andre internasjonale organisasjoner som arbeider med miljøspørsmål, og dermed til å bidra til å løse aktuelle risikopro-

- blemer og utfordringer i OSSEs område i fremtiden.
5. OSSE bør vurdere i sterkere grad å konsentrere innsatsen på miljøområdet, og bør i så måte utnytte sin institusjonelle kapasitet og sine ordninger for samarbeid over grenser mer effektivt.
 6. OSSE kan sette mer fokus på eventuelle sikkerhetsmessige konsekvenser av miljøutfordringene ved å benytte Organisasjonens forum for dialog og utveksling av erfaring og beste praksis og ved også å ta hensyn til disse konsekvensvurderingene i sin virksomhet.
 7. Vi roser det spanske formannskapetets initiativ for å gjøre ministermøtet i Madrid til et karbonnøytralt arrangement, og hilser velkommen enhver ordning for frivillig karbonkompensering, også andre OSSE-initiativ i den forbindelse.
 8. Vi bekrefter at vi fortsatt er forpliktet til bedre miljøforvaltning, blant annet ved å styrke den bærekraftige forvaltningen av naturressursene, særlig vann, jord, skog og biologisk mangfold.
 9. Vi understreker betydningen av å fortsette å gjennomføre alle punkter om miljørisiko i OSSE-dokumentet om lagret konvensjonell ammunisjon og i anbefalingene i OSSEs håndbok om beste praksis ved lagring av konvensjonell ammunisjon fra 2003.
 10. Vi anbefaler OSSE, i samarbeid med relevante internasjonale organisasjoner og innenfor rammen av de foreliggende ressurser, å bidra til regionalt og grenseregionalt samarbeid for å rehabilitere land som er forurensset som følge av Tsjernobyl-ulykken, både for å hindre migrasjon av radionuklider og for å fremme naturens egne restitusjonsprosesser.
 11. Vi merker oss at det spanske formannskapet har foreslått en handlingsplan som tar opp de trusler og muligheter som foreligger på miljø- og sikkerhetsområdet.
- Deltakerstatene kan videre, dersom de anser det nødvendig, og som svar på miljøutfordringene, utarbeide felles tiltak, idet de tar fullt ut hensyn til OSSEs mandat og kapasitet og vektlegger den merverdi OSSE kan tilføre, samt betydningen av å unngå dobbeltarbeid.
-

Vedlegg 18**Utenriksminister Jonas Gahr Støres innlegg på det 15. møtet i OSSEs ministerråd, Madrid, 29. november 2007**

Herr formann

Jeg vil få takke deg for den fremragende jobben du og teamet ditt har gjort i egenskap av formannskap. Dette har vært nok et år med store utfordringer for OSSE. Men Spania under utenriksminister Moratinos' dyktige lederskap har mestret oppgaven på en utmerket måte.

I tider preget av store utfordringer og vanskeligheter bør vi minne oss selv om hvorfor OSSE er viktig for oss.

Organisasjonen er viktig fordi den fører 56 land sammen i en kontinuerlig politisk dialog om spørsmål som er sentrale for stabiliteten i vårt område. I gode og dårlige tider har vi maktet å bevare OSSE som en åpen kanal for kommunikasjon og dialog.

Organisasjonen er viktig fordi den innbefatter så mange ulike forhold – sikkerheten, den politiske og menneskelige dimensjon – vi må ta stilling til for å kunne bygge og konsolidere stabiliteten i vårt område. Her er OSSE unik.

Og hvorfor er OSSE viktig for Norge?

Fordi organisasjonen i stor grad har bidratt til å skape forutsigbarhet og tillit over landegrensene, til dels også Norges egne grenser. Utenriksminister Lavrovs henvisning til Barentsregionen er en god illustrasjon på hva denne konferansen har maktet å utrette.

Fordi organisasjonen har bidratt til å bygge demokratiske samfunn og derigjennom å styrke de politiske og økonomiske båndene mellom oss, også i Norges eget nærområde.

Alt dette må vi hegne om fordi det vil være av avgjørende betydning for oss i årene som kommer. OSSE er tuftet på standarder og verdier vi alle deler. De kommer til uttrykk i de forpliktelser vi har påtatt oss. Dette er forpliktelser vi må oppfylle.

Frie og rettferdige valg er grunnleggende for demokratiet. Den metoden OSSE har utviklet for å overvåke valg, er internasjonalt anerkjent som «gullstandarden». Den må vi ta godt vare på.

Norge har full tillit til ODIHRs profesjonalitet, upartiskhet og ekspertise. Vi må sørge for at ODIHR bevarer sin integritet og uavhengighet, uansett skiftende politiske vinder. Få valg kan sies

å være feilfrie. Vi må alle arbeide sammen med ODIHR, stole på deres profesjonalitet og ikke betvile deres integritet. Vi beklager at forholdene var slik at ODIHR valgte å la være å sende observatører til valget på ny nasjonalforsamling i Russland, og vi ber ODIHR innstendig om å finne en løsning på problemet før neste års presidentvalg.

Ethvert demokrati trenger et levende sivilsamfunn. Forrige uke, under mitt besøk i Moskva, hadde jeg møte med Helsingforskomiteen på Sakharov-senteret. Ikke-statlige organisasjoner er helt nødvendige for at våre demokratiske samfunn skal fungere som forutsatt. Og de er en integrert del av vårt arbeid i OSSE. Denne rollen må opprettholdes. En regjeringes moralske styrke må måles mot den samme regjeringens vilje til å respektere et pluralistisk sivilsamfunn.

Til grunn for våre demokratiske verdier ligger respekt for ytrings- og forsamlingsfriheten og for de demokratiske opposisjonskreftene. De siste ukene har vi vært vitne til at mediene i flere land er blitt kneblet, og at opposisjonskreftene er blitt hindret i å praktisere sine demokratiske rettigheter. Enhver slik handling er i strid med våre forpliktelser og med det samarbeidsklimaet vi alle må være med og bidra til.

Vi lever i en vanskelig tid. Men vi må ikke glemme at det også finnes lyspunkter. La meg nevne bare noen få: Høykommissæren for nasjonale minoriteter har som viktig oppgave å fremme fred og respekt i deltakerstatene. OSSE-representanten for frie medier bidrar til å sikre pluralistiske samfunn. Spesialrepresentanten for bekjempelse av menneskehandel gir et verdifullt bidrag i kampen mot denne moderne formen for slaveri. Feltsendelagene bistår deltakerstatene i arbeidet med samfunnsreform. Det forhold at feltsendelaget i Kroatia snart kan avslutte sitt oppdrag, vitner om at laget gjør en verdifull innsats.

Feltsendelaget i Kosovo er særlig viktig i disse dager. Det vil være behov for en vedvarende og sterk internasjonal tilstedeværelse i landet, uansett utfallet av forhandlingene om provinsens status. Det er ikke vanskelig å forestille seg at det vil bli

enda større behov for OSSEs sendelag i fremtiden enn det har vært hittil.

Norge støtter forslaget om at OSSE bør bidra med opplæring for å styrke sikkerheten i grenseområdene mellom Afghanistan og nabostatene. OSSE har betydelig erfaring på området og kan derfor tilføre en merverdi.

Det er nå viktig arbeid på gang for å sikre bedre samordning av det internasjonale engasjementet i Afghanistan. Vi må sørge for at OSSEs innsats blir en integrert del av en godt koordinert internasjonal innsats.

CFE-avtalen har bidratt til en helt ny stabilitet og åpenhet i Europa. Vårt umiddelbare mål må nå være å få alle parter til å ratifisere den tilpassede avtalen. Den fremgangen som er oppnådd, er opplyftende – etter at forhandlingene har stått i stampe i en årrekke. Det løsningsforslaget som nå er lagt fram, tar hensyn til samtlige parters legitime bekymringer. Det er viktig at vi alle gjør det vi kan for å få på plass en avtale på dette grunnlag. Men inntil vi kommer så langt og den tilpassede avtalen kan tre i kraft, oppfordrer jeg samtlige parter innstendig til fortsatt å etterleve den gjeldende avtalen.

Norge er beredt til å ratifisere den tilpassede avtalen på grunnlag av det foreliggende løsningsforslaget. Men jeg vil gjerne understreke at den tilpassede avtalen utgjør en integrert helhet. Den må gjennomføres fullt ut. For Norge er alle de tre elementene i CFE-avtalen viktige, både utvekslingen av informasjon, verifiseringsordningene og styrketaket. Bestemmelsene om flankeregimet er særlig viktige for mitt land.

Her vil jeg gjerne komme med en generell betraktning:

Et effektivt regime for våpenkontroll hører like mye hjemme på sikkerhetsagendaen i fremtiden som den har gjort i fortiden. Det er minst like relevant og minst like viktig.

Avslutningsvis vil jeg forsikre vår finske kollega, Ilkka Kanerva, om at han har Norges fulle støtte når han nå overtar vervet som OSSEs formann for 2008. Vi ser fram til å arbeide sammen med ham og hans team. OSSE har vært til inspirasjon for så mange, både i og utenfor vårt område. Vi må sørge for at organisasjonen forblir ikke bare en kilde til inspirasjon, men også et forum preget av politisk vilje og evne til å sikre vår regions fremtid.

Takk for oppmerksomheten.

Offentlige etater kan bestille flere eksemplarer fra:
Departementenes servicesenter
Post og distribusjon
E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
Telefaks: 22 24 27 86

Abonnement, løssalg og pris fåes ved henvendelse til:
Akademika AS
Avdeling for offentlige publikasjoner
Postboks 84 Blindern
0314 OSLO
E-post: offpubl@akademika.no
Telefon: 22 18 81 00
Telefaks: 22 18 81 01
Grønt nummer: 800 80 960

Publikasjonen finnes på Internett:
www.regjeringen.no

Forsidefoto: OSCE/Lubomir Kotek.
Bildet er fra valg i Kosovo.

Trykk: 07 Gruppen AS – 05/2008

241 379
Trykksak